

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 81

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 28-67
POSLOVALNICA CELJE, Prešernova 3, tel. 280
POŠTNI ČEKOVNI RACUN 11.409

Maribor, sreda 10. aprila 1940

NAROČNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Odločilne bitke za Norveško

Bijejo se na morju in v zraku med Angleži in Nemci — Norveška se bo branila do zadnjega — Germanofilska vlada v Oslu — Danska pod nemško nadoblastjo — Švedska sprejela nemške zahteve

LONDON, 10. aprila. Reuter. ANGLEŠKA MORNARICA TER LETALSTVO STA ŽE DRUGI DAN V BITKAH Z NEMŠKIMI LADJAMI IN LETALI. BITKE SE RAZVIJAJO NA ZAHODNI OBALI NORVEŠKE, VENDAR JE NAJVEČJA V KOLICI BERGENA. LETALSKO MINISTRSTVO JE IZDALO POROČILO, DA SO ANGLEŠKA LETALA IZVRŠILA VEČ NAPADOV NA NEMŠKE LADJE TER V BERGENFJORDU POTOPILA NEKO VELIKO NEMŠKO KRIŽARKO. NADALJE JE ADMIRALITETA IZJAVILA, DA SO ANGLEŠKE VOJNE LADJE ODBILE VELIK NEMŠKI LETALSKI NAPAD. OBENEM JE TUDI ZANIKALA NEMŠKE VESTI, DA SE JE POSREČILO NEMŠKIM LETALCEM VČERAJ POTOPITI DVE VELIKI BOJNI LADJI TER DVE KRIŽARKI. ADMIRALITETA PRAVI, DA VOJNI LADJI SPLOH NISTA BILI ZADETI. KRIŽARKI PA STA DOBILI KOMAJ OMEMBE VREDNE POŠKODBE, KI SO JIH POVZROČILI KOŠČKI NEMŠKIH GRANAT. VESTI, KI PRIHAJAJO IZ RAZLIČNIH VIROV, SO POPOLNOMA NEZANESLJIVE. ANGLEŠKA ADMIRALITETA PA NOČE DATI PODATKOV, DOKLER BITKA NE BO KONČANA, KER SE BOJI, DA BI SE NEMŠKA MORNARICA S TEMI VESTMI LAHKO OKORISTILA.

LONDON, 10. aprila. LRP. ŽE V TEKU NOČI OD PONEDELJKA NA TOREK SO MOČNE EDINICE ANGLEŠKE BOJNE MORNARICE ZAPUSTILE SVOJE BAZE NA ANGLEŠKEM TER ODPLULE PROTI NORVEŠKI. PRAV TAKO SE JE POJAVILA TEKOM VČERAJSNJEGA DNEVA TUDI VELIKA ŽIVAHNOST NA VSEH ANGLEŠKIH VOJNIH LETALIŠČIH. VEČ

ESKADRILJ SE JE DVIGNILO IN ODLETELO V NEZNANI SMERI. RAČUNA SE, DA JE ODLETELO NAD 200 LETAL.

LONDON, 10. aprila. Havas. JUTRNJI LISTI SO PRINESLI Z VELIKIMI NASLOVI POROČILO O VELIKI POMORSKI BITKI BLIZU NORVEŠKE OBALE. SPOPADLE SO SE ZAVEZNIŠKE LADJE Z NEMŠKIMI BOMBNIKI. EKSPEDICIJSKI KORPUS 600 ZAVEZNIŠKIH LETAL JE NA POTI NA NORVEŠKO. DOSLEJ JE BILO PO POROČILU »DAILY EKSPRESSA« TEŽKO POŠKODOVANIH PET NEMŠKIH BOJNIH LADIJ, VELIKA KRIŽARKA »GNEISENAU« PA TEŽKO POŠKODOVANA OD NORVEŠKIH BATERIJ V ZALIVU OSLO. TAKOJ PO VDORU NEMCEV V OSLO, SE JE VNELA V ZRAKU VELIKA BITKA, MED KATERO JE BIL SESTRELJEN EN BOMBNIK, NEZNANE NARODNOSTI. NAD LETALIŠČEM OSLO SO SE NATO PONOVO SPOPADLI NEMŠKI IN NORVEŠKI LETALCI. PO DRUGIH VESTEH »DAILY EKSPRESSA« IZ STOCKHOLMA, SO ANGLEŽI BLOKIRALI PRED TRONDHJEMOM ŠTIRI NEMŠKE KRIŽARKE, KI NE MOREJO IZPLOVITI V ZALIVU OSLOFJORD JE PRAV TAKO VEČ NEMŠKIH LADIJ OBKROŽENIH OD ANGLEŠKIH IN NORVEŠKIH EDINIC TER NE MOREJO NA ODPRTO MORJE. BLIZU NARVIKA SO POTOPILE ANGLEŠKE TORPEDOVKE NEKO NEMŠKO KRIŽARKO, DRUGA JE NALETALA NA SIPINO. PRI TRONDHJEMU TRAJA VELIKA BITKA SE DALJE, ANGLEŠKE BOJNE LADJE SKUŠAJO PREDRETI V FJORD. V FJORDU BERGENA JE BILA POTOPljena DRUGA NEMŠKA KRIŽARKA.

Zadnje poročilo:

Angleški napad na Narvik

LONDON, 10. aprila. Reuter. DANES OPOLDNE JE IZDALA ANGLEŠKA ADMIRALITETA POROČILO, V KATEREM PRAVI, DA SO ANGLEŠKI RUŠILCI NAPADLI NARVIK. PRI TEM STA BILA DVA ANGLEŠKA RUŠILCA POTOPljena. NEMŠKE IZGUBE SE NISO ZNALE. ANGLEŠKA PODMORNICA JE DAVI POTOPILA NEKO NEMŠKO KRIŽARKO. PRI LETALSKEM NAPADU NA BERGENFJORD SO ANGLEŠKI LETALCI ZADELI NEKO NEMŠKO KRIŽARKO, KI PA SE NI POTOPILA. PAČ PA SO PRI DRUGEM NAPADU NEKAJ UR POZNEJE POTOPILI NEKO DRUGO NEMŠKO KRIŽARKO

„Bremen“ in „Amasis“ potopljena

LONDON, 10. aprila. Havas. Po dospelih vesteh je prišlo na treh mestih Atlantskega, odnosno Severnega morja do spopada med angleškimi in nemškimi bojnimi ladjami. Admiralteta ne da o tem nobenih podatkov. Potrjuje pa se, da je nemško vojno ladjevo dospelo do Trondhjemu in Narvika. Urednik agencije Reuter pa sporoča, da brez razloga angleška vojna mornarica ne posega v boj. Vesti je težko kontrolirati, ker vojne ladje, ki križarijo po severnem Atlantiku, le težko pošiljajo radijske vesti v London, ne da bi se pri tem ne razkrile sovratniku.

BERLIN, 10. apr. DNB. V dopolnilo prvemu sporočilu javlja vrhovno poveljstvo nemške vojske, da je v severnem delu Severnega morja prišlo do spopada

med angleškimi vojnimi ladjami in nemškimi bombniki. Bombe težkega kalibra so zadele dve zavezniški bojni ladji. Po-

Kako je bil zaseden Narvik

LONDON, 10. aprila. Reuter. Nevtralni opazovalci v Narviku so sporočili, da je bilo mesto v 25 minutah v nemških rokah. V velikem snežnem meteu sta pripluli dve nemški vojni ladji ter takoj napadli neko norveško patrolno ladjo, ki se je potopila. Verjetno so vsi mornarji utonili. Nato sta obe ladji napadli neko trgovsko ladjo, ki se je kasneje izkazala za nemško. V snežnem meteu obe vojni ladji nista razločili zastave. Nato pa sta uničili manjše število mornarjev.

STOCKHOLM, 10. aprila. LRP. Sem so se zelo zanimive vesti, ki pojasnjujejo, kako je bilo mogoče, da so nemške ladje tako naglo zasedle razna prista-

nišča celo na visokem severu Norveške. To zasedbo so izvršile nemške mornariške čete, ki so bile maskirane na nemških transportnih parnikih, ki so se že mudili v norveških pristaniščih in teritorialnih vodah. Ti parniki so imeli skrito tudi vse potrebno orožje, katero so takoj uporabili pri izkrcanju in zasedbi pristanišč. Nekateri teh parnikov so se mudili v norveških teritorialnih vodah že po več dni ali celo tednov. Povelje za akcijo so dobili potem radia, a tudi potem svojih zaupnikov, ki so jih imeli v vseh krajih. Ti zaupniki so razpolagali tudi s šiframi za obvestila iz Berlina.

Angleški vojaški dopusti ukinjeni

KLEPI ZAVEZNIŠKEGA VOJNEGA SVETA

LONDON, 10. aprila. Exchange Telegraph. Vladi Anglije in Francije sta že včerajšnjega dneva obvestili vlado Norveške, da ji bosta takoj prožili vojaško in ostalo pomoč v boju proti Nemci. Potrebni ukrepi za to pomoč so že izdani. Angleški kabinet se je sešel že včeraj zjutraj ob 8.30 k nujnemu svetu o položaju. Prav tako se je sešel k seji tudi francoski vojni kabinet v Parizu. Nato so francoski člani vrhovnega zavezniškega vojnega sveta z letali odleteli v London na sejo, ki naj odloči

berlain, Churchill, Halifax, Stanley in Hoare. Pretresani so bili vsi problemi ter so dosegli popolno soglasje v pogledu bodočih diplomatskih ter vojnihih akcij.

LONDON, 10. aprila. Havas. Na včerajšnji seji zavezniškega vrhovnega sveta ni bila pretresena le situacija, ki je nastala po vdoru Nemcev na Dansko in Norveško, temveč tudi vse možnosti razširitve konfliktov, ki lahko nastanejo iz tega. V Londonu je vsem jasno, da lahko Nemčija v najkrajšem času izvede isto iniciativo proti Holandski z običajnim vdorom, da bi tako preprečila zavezniškom, da jo v teh nakanah prehitijo. Francoski in angleški ministri so že pripravili vse ukrepe za tak primer. V londonskih krogih je kljub nemškim akcijam včerajšnjega dne vladal optimizem in prepričanje, da si je Nemčija s svojevoli- nim vdorom v nevtralne države natovarila veliko breme in odgovornost.

Germanofilska vlada v Oslu

LONDON, 10. aprila. Exchange Telegraph. Nemci so takoj po zasedbi norveške prestolnice Osla ustanovili novo »norveško vlado«, ki naj bi ji pripadla enaka vloga, kakor jo je imela znana vlada komunistična Kuusinen v Terlokiju za časa vojne med Sovjetsko zvezo in Finsko. Novo vlado je ustanovil voditelj norveških nacistov Vilkun Kislung. Zanimivo pa je, da sta se vrnila iz Hamarja v Oslo tudi dva ministra dosedanje vlade in vstopila v vlado Kislunga. Nova germanofilska vlada je takoj sprejela vse nemške zahteve in izdala proklamacijo na Norvežane, v kateri pravi, naj se ne more vladati v Hamarju in ne vojskujejo za »zahodno plutokracijo«.

POVEČANA AKTIVNOST NA ZAHODU

BERLIN, 10. aprila. DNB. Vrhovno poveljstvo na zahodni fronti poroča, da so nemške izvidniške čete v teku zadnjih dveh dni ponovno vdrle globoko v sovratne postolanke. Mimo tega se opaža povečana aktivnost zlasti v Vogezihi.

AKCIJA SOVJETSKE MORNARICE

NEW YORK, 10. aprila. Exchange Telegraph. Po sem dospelih vesteh se je pojavilo večje število sovjetskih podmornic pri japonskem otoku Hakaidu. Prav tako se pa opaža tudi povečana aktivnost sovjetske mornarice okoli Vladivostoka.

SIR DUDLEY POUND
poveljnik angleške mornarice

Nemci zahtevajo prometno policijo na Donavi

Londonska konferenca balkanskih poslanikov bo trajala ves teden — Posvetovanja med Italijo in Jugoslavijo — Zaskrbljenost na Blžnjem vzhodu

LONDON, 10. aprila. Reuter. Konferenca lorda Halifaxa z balkanskimi poslaniki se nadaljuje in bo trajala po vsej verjetnosti še do konca tega tedna. Uradno poročilo o konferenci bo izdano šele ob koncu. O vsebini in poteku razgovorov ni mogoče dobiti nobenih informacij. K posvetovanjem sta bila včeraj pritegnjena tudi veleposlanika v Rimu in Moskvi.

RIM, 10. aprila. Havas. V Italiji spremljajo z veliko pozornostjo konference v Londonu in Parizu glede na evropski jugovzhod. Posebno zanima Italijo položaj na Jadranu, ki bi utegnil nastati v primeru zavezniške blokade. Kakor se zadržuje, je italijanska vlada v tem oziru v stiku z jugoslovansko glede enotnega na-

stopanja.

RIM, 10. aprila. United Press. Po semkaj dospelih vestih je nemška vlada v zvezi z odkritjem angleškega poizkusa, da bi z eksplozijami onemogočili plovbo po Donavi, poslala vladam v Budimpešti, Beogradu, Bukarešti in Sofiji noto, v kateri predlaga, da omenjene vlade priznajo ustanovitev nemške prometne policije na Donavi. Ves veletoč od Bratislave do ušja bi tako nadzirale posebne nemške enote, ki bi vršile tudi kontrolo nad blagom, ki se prevaža. Doslej je ta predlog brez pridržkov sprejela samo Bolgarija.

PARIZ, 10. aprila. LRP. Po poročilih iz Turčije, presojajo tam položaj z ozirom na najnovejše dogodke zelo resno in ne

izključujejo možnosti zavezniške akcije na jugovzhodu, ki naj bi bila odgovor na nemško akcijo na severu Evrope. Pri tem bi se oprli na vojsko, ki je na Blžnjem vzhodu zbrana pod poveljstvom generala Weyganda. General Weygand, ki se je sedaj mudil v Parizu, je včeraj s svojim spremstvom v letalu odletel v Sirijo. Tudi ta njegov odhod spravljajo v zvezo z možnostjo eventualne zavezniške akcije.

BUKAREŠTA, 10. aprila. Rador. Rumunski zunanji minister Gafencu, ki je bil namenjen v Rim, je svoje potovanje zaradi novega položaja, ki je nastal v Evropi z nemško okupacijo Danske in vdorom na Norveško odgodil za nedolgo čas.

STER POTUJE V MILAN
BUKAREŠTA, 10. aprila. Stefani. Propagandni minister potuje v Milan, kjer bo prisostvoval otvoritvi velesejma.

PODKRALJ ABESINIJ PRI MUS-SOLINIJU

RIM, 10. aprila. DNB. V navzočnosti ministra za afriške kolonije je Mussolini sprejel v avdienco podkralja Abesinije, ki je poročal o problemih dežele. Duce je izrazil svoje zadovoljstvo nad napredkom in dal potrebna navodila za nadaljnje delo.

ZVEZE SO VEČINOMA PREKINJENE

AMSTERDAM, 10. aprila. Havas. Telefonske zveze med Kjevenhavnom in Oslo so pretrgane, s Stockholmom pa funkcionirajo normalno. Direktna telefonska in brzovarna zveza z Dansko je ukinjena in se more vršiti le preko Nemčije na lasten riziko. Poštni promet s Švedsko je normalen.

ZAKASNO PREKINJENE ZVEZE

BUDIMPEŠTA, 10. aprila. Stefani. Telefonske zveze med Nemčijo in Madžarsko ter nekaterimi drugimi sosedomi rajha so bile včeraj za nekaj časa prekinjene. Popoldne je bila zveza spet vzpostavljena.

AMERIŠKI INTERESI NA SEVERU

WASHINGTON, 10. apr. Havas. Ameriške investicije na Danskem znašajo 103, na Norveškem 92, na Švedskem pa 26 milijonov dolarjev.

Na Danskem po okupaciji

PARIZ, 10. aprila. Havas. Danska je dopustila okupacijo po nemški vojski brez vsakega odpora. Zasedanje se je izvršilo z bliskovito naglico. V mnogih krajih in mestih je prebivalstvo izvedelo o okupaciji šele tedaj, ko se je zjutraj prebudilo in zagledalo nemške čete. Ko je vlada izdala razglas na prebivalstvo, naj mirno sprejme okupacijo, je bila Danska že po veliki večini v nemških rokah. Vlada je sicer formalno protestirala pri nemški vladi proti okupaciji, a jo je stvarno sprejela. Tudi kralj je izdal proklamacijo na narod, ki jo je končal z besedami »Bog očuvaj Dansko!« Povsod je prevzela nemška policija nadzorstvo nad redom in varnostjo. Danska vlada je bila puščena v svoji funkciji, bodo pa njene kompetence močno omejene. Kaj se bo zgodilo dalje, nihče ne ve. Znani so bili že davno glasovi, da namerava Nemčija prej ali slej priključiti tudi Dansko k rajhu kot pro-

tektorat. V Parizu nihče ne veruje, da bi bila zasedba le začasna. Zavezniški bodo smatrali posledje dansko ozemlje kot sovražno. Danske ladje bodo zaplenjene.

KODANJ, 10. apr. Reuter. Na včerajšnjem zasedanju parlamenta je predsednik Stauning izjavil: »Obžalujemo smrt dobrih naših sinov, ki so včeraj izgubili življenje. Naša srca žele mir. V nadaljnjem pojasnilu je Stauning obrazložil razloge, ki so dovedli do konstituiranja nove vlade vseh strank. Narod mora biti pripravljen na vse, Danska mora imeti vse ljudi složne okrog sebe. Prebivalstvo naj sledi proklamaciji kralja ter pomaga vladi v dneh težke odgovornosti. Vsak dober državljani naj ima pred očmi bodočnost svojega naroda.«

OTTAWA, 10. apr. Reuter. Kanadska vlada je izdala ukaz o zaplenbi vseh danskih ladij, ki so v kanadskih lukah.

Nekaj Dancev je tudi padlo

STOCKHOLM, 10. apr. Ministrski predsednik Stauning je v Riksdagu (parlament) izjavil, da je Danska bila primorana sprejeti nemško zaščito ter obžaloval smrt »nekaj dobrih danskih sinov, ki so včeraj zjutraj padli«. Vlada bo ostala na svojem mestu, vendar bo razširjena, Nem-

ška vojaška oblast je včeraj na Danskem ukazala ponoči zatemanje ter rekvizicijo hrane in stanovanj za vojaštvo. Uvedene so utesnitve za petrolej ter deloma ukinjen železniški promet. Danske ladje ne smejo iz pristanišč.

Svedski glasovi o Norveški

STOCKHOLM, 10. aprila. Reuter. Po vestih, ki prihajajo od norveške novinske agencije, se pripravlja Norveška na pogajanja z Nemčijo. Norveški parlament je snoči zasedal v Hamarju in pristal na predlog vlade, da se sestavi komite treh članov, ki se bo pogajal z Nemci po norveškem načrtu. Člana odbora sta tudi dva bivša ministrska predsednika. Parlament je odobril imenovanje treh novih ministrov brez portfelja. Parlament ne more biti razpuščen, nasprotno mora se sestajati in trajno obveščati o dogodkih. Kot posvetovalni organ naj se določi poseben svet poslancev. V ta svet sta vstopila po dva poslanca vsake stranke. Predsednik vlade je pozval poslance, naj po hiti na domove in hrabro prebivalstvo za junaški odpor v težkih časih. »Narod želi miru in je še vedno prepričan, da se lahko najde izhodna rešitev. Polni zaupanja vase verujemo v bodočnost, ki bo zagotovila svobodo naši deci. Naj blago-

slovi Bog našo domovino! Vsi poslanci so ponovili zadnje besede ministrskega predsednika in stoji odpeli narodno himno.

STOCKHOLM, 10. aprila. LRP. Položaj norveške obrambe presojajo v tukajšnjih poučenih krogih zelo pesimistično. Norveška vlada ni imela ob napadu na razpolago nobenih pravih obrambnih sil. Tudi če se ji sedaj posreči izvesti mobilizacijo, gotovo ne bo več imela časa za razvrstitev vojske. Nemške okupacijske čete napredujejo z veliko naglico iz vseh oporišč v notranjost države. Norveški odpor je preslaboten, da bi jih mogel zadržati.

BERLIN, 10. aprila. DNB. Vrhovno vojaško poveljstvo je izdalo poročilo, da je bilo nemško letalstvo prisiljeno včeraj večkrat bombardirati nekatera mesta na Norveškem, posebno Oslo in Kristjansund.

Norveška se bo branila z vsemi silami

LONDON, 10. aprila. LRP. Norveška vlada se je, kakor je bilo že včeraj poročano, umaknila iz Oslo v Hamar, kamor se je preselila tudi dvor. Vlada je odredila takoj splošno mobilizacijo in razvrstila prve čete v vsej naglici južno od Hamarja, nekako na pol poti do Oslo. Z vso naglico so tekom včerajšnjega dne pričeli tudi graditi strelske jame in zasilne utrdbe. Vlada pričakuje, da se bo njeni ojaški posrečilo zadržati napredovanje nemških čet do izvedbe popolne mobilizacije in prihoda zavezniške pomoči.

LONDON, 10. aprila. Reuter. Norveški zunanji minister je izjavil, da je sinoči imela norveška vlada sejo, na kateri je bilo odločeno, da se Norveška brani z vse-

mi silami. Ta sklep je soglasno odobril tudi norveški parlament, ki se je sestal v kraju Elmeren pri Hamarju. Vse norveške uradne ojavne daje radio Helsinški, ker je finska vlada odstopila norveški za njene uradne vesti helsinško postajo, prav tako pa tudi radio-postajo Lahti. Obe postaji sta znikali vesti postaje Stockholm, da misli norveška vlada imenovati poseben odbor, ki naj se razgovori z nemškimi oblastmi. Obe postaji sta poudarjali, da so stockholmske vesti popolnoma izmišljene ter pravita, da je verjetno, da je morala stockholmska postaja te vesti dajati po nemškem naročilu. V Londonu se smatra, da je nemogoče poveriti verodostojnost vsaki vesti, ki pride preko radijske

postaje Oslo. Angleški poslanik na Norveškem je telefoniral iz Hammarjev v London, da je vsa Norveška kakor en moč za kraljem v obrambi domovine.

STOCKHOLM, 10. apr. Reuter. Prve nemške čete so se izkrcale v Oslo včeraj popoldne. Zasedle so vse ulice ter javna poslopja. Postavljena je tudi nova vlada pod nemškim okriljem, ki ji stoji na čelu neki Kisting, vodja peščice norveških nacionalnih socialistov.

Švedska se je uklonila pred Nemčijo

STOCKHOLM, 10. aprila. Nemčija je dostavila včeraj Švedski noto, v kateri ji stavi na razpolago, da se odloči za popolno upoštevanje nemških interesov, ki so nastali z zasedbo Danske in vkoračkanjem na Norveško, ali pa jo bo nemška vojska zasedla. Švedska vlada se je zaradi tega odločila ohraniti popolno nevtralnost in sprejeti nemške zahteve. S tem v zvezi je bilo tudi izdano uradno poročilo, da so vesti, ki so jih objavile razne agencije v tujini, da je Švedska odredila splošno mobilizacijo, popolnoma neresnične in brez vsake podlage.

BERLIN, 10. aprila. DNB. Nemška vlada je poslala švedski memorandum, v katerem zahteva pojasnila, kakšno stališče bo zavzela k sedanjim dogodkom na Danskem in Norveškem. V svojem odgovoru javlja Švedska, da ne misli podvzeti nikakršnih korakov, ki bi bili usmerjeni

proti Nemčiji ter da se bo držala striktno nevtralnosti.

STOCKHOLM, 10. aprila. Havas. Tajna seja vlade je bila končana po 22. uri. Hansson je imel pred parlamentom govor, v katerem mu je sporočil nemški memorandum z zahtevo odgovora. Zunanji minister je naglasil, da je edini izhod za Švedsko, da vztraja v politiki nevmešavanja. Njegovim besedam ni nihče ugovarjal.

STOCKHOLM, 10. apr. Reuter. Švedski parlament je na tajni seji sklenil, da ostane Švedska striktno nevtralna, vendar so bili storjeni vojaški ukrepi. Demantirajo se vesti o splošni mobilizaciji, res pa je, da so ukinjeni vsi vojaški dopust ter je poklicano veliko število rezervistov. Radio Motala ne daje običajnih vesti za Ameriko. Švedske ladje v Ameriki morajo ostati v pristaniščih.

Na Holandskem in v Belgiji pesimizem

AMSTERDAM, 10. aprila. Exchange Telegraph. Nemška akcija na Danskem in Norveškem je povzročila na Holandskem silno vznemirjenje. Izdani so bili takoj nujni ukrepi za vojsko, ki je v najstrožji pripravljenosti. Razširile so se tudi vesti, da bosta Holandija in Belgija zaprosili za zavezniško zaščito. Te vesti doslej uradno še niso bile potrjene.

AMSTERDAM, 10. aprila. Havas. Holandska vlada je imela snoči izredno sejo in razpravljala o novo nastalem položaju. Stanje smatrajo za zelo resno. Boje se, da se vojna ne razširi na holandski teritorij. Po vestih iz Nemčije, razpravljajo o nameri, da bosta Francija in Anglija podvzeli operacije proti Nemčiji v smeri Holandske, da bi tako postavili ravnotežje nemškim osvajanjem na severu. Uradni

komunike se bavi s temi vestmi in jih na vpluden način zanika.

AMSTERDAM, 10. aprila. Reuter. — Holandski vladni krogi so zelo pesimistično razpoloženi v pogledu sedanjega položaja. Na snočni seji vlade so bili sprejeti nekateri izredni ukrepi »za vsak primer«. Predvsem je reducirana promet, javnosti pa je prepovedano vsakršno razpravljanje o gibanju holandskih čet.

BRUSELJ, 10. apr. Belga. Holandska vlada je na 3 sejah sklenila ukiniti vse vojaške dopuste. Belgijska vlada je storila potrebne ukrepe na meji. Na Holandskem s poučarjajo kot značilne sinočnje vesti nemških radijskih postaj, ki so svarile Holandsko, da jo namerava napasti Anglija.

Amerika pred odločitvijo

WASHINGTON, 10. aprila. Havas. Roosevelt je imel v svojem kabinetu sestanek s predstavniki tiska. Na vprašanje novinarjev, če ne bo raztegnitev vojne na skandinavske države pritegnila v konflikte tudi USA, je Roosevelt dejal: »Dogodki, ki so se primerili v zadnjih 24 urah, bodo brez dvoma močno odjeknili v USA. Glede pritegnitve USA v vojno ne morem dati konkretnih izjav, treba mi je podrobnejšega posvetovanja s Holum in Wellesom. Vsekakor računajo v Washingtonu, da bo nevtralnostni zakon znova izpremenjen. V tem pogledu bodo že drevi izdani potrebni sklepi. Ameriška vlada smatra, da je položaj Danske nekaj drugega od Norveške. Ni še znano, če bomo nevtralnostne sklepe razširili tudi na Dansko. V tej državi sploh ni prišlo do bojev. Smešna je trditev, da bo Nemčija izvajala kontrolo ter da je samo

zato zasedla Dansko. Vprašanje, ali je zasedla Dansko le začasno, bo rešeno šele po vojni.« Glede postavitev nemškega poslanika v Berlinu ni hotel dati Roosevelt nobenih izjav.

DANSKI EMIGRANTI GREDO MED PROSTOVOLJCE

NEW YORK, 10. aprila. Dve ameriški sadiji, ki sta bili na poti na Norveško, sta bili telegrafično poklicani domov. Danski poslanik je izjavil, da pod nobenimi pogoji ne bo sprejemal nalogov od nemške vlade. V danskih konzulatih se zbirajo številni Danci, ki so pripravljeni boriti se na strani Norveške.

Mariborska napoved. Malo vetrovno in nekoliko vetrovno vreme. Včeraj je bila najvišja toplota 11,7, danes najnižja +0,3, opoldne 9,0.

„Mi se ne bojimo presenečenj...“

„Narod, ki je lahko vsak trenutek poklican, da brani državo, želi, da se mu vrnejo vse pravice, ki so mu jih vzeli diktatorski režimi“

Današnji »Jutarnji list« piše v daljšem članku o političnem položaju ter o politični bilanci minulih sedem mesecev, odkar je bil med Srbi in Hrvati podpisan sporazum. Med drugim navaja naslednje: »Zaključek sporazuma med Srbi in Hrvati in pričetek vojne padajo v isti čas. Sporazum je podpisan 26. avgusta 1939, in le nekaj dni nato je izbruhnila vojna na Poljskem. Teden dni po podpisu sporazuma sta že bili v vojnem stanju z Nemčijo tudi Anglija in Francija.

Odtlej je preteklo sedem mesecev, sedem težkih vojnih mesecev. Spricho politike narodnega sporazuma se je naš notranji položaj od te dobe znatno izboljšal. Nam se danes ni treba več bati raznih presenečenj, ki bi prej zaradi notranje nesloge vsak čas usodno mogla zadeti tako Srbe kot Hrvate. Politika sporazuma in politika stroge nevtralnosti, ki jo izvaja vlada Cvetković-Maček, je omogočila sedem mesecev mirnega razvoja.

V življenju držav in narodov je sedem mesecev zelo malo. Toda v burnih časih, ki jih preživljamo, pomenijo meseci velike časovne dobe. V mirnih časih se lahko čaka in odlašaja, toda v dneh, kakršni so današnji, je tempo razvoja mnogo nageljši.

Podoba je, da so se odgovorni činitelji postavili na stališče, da se izvaja demokratizacija države postopoma od spodaj navzgor, pričenjajoč z občinami. Temu načelu ni mogoče oporekati, saj so občine temelj ljudske samouprave. Toda če je že tako odločeno, potem je treba storiti vse, da se stvar pospeši. Mednarodni položaj nam ne utegne biti tudi v bodoče

tako naklonjen kot nam je bil doslej. Vsa-ko zavlačevanje pa samo poslabšuje naš notranje-politični položaj. Narod, ki je lahko vsak trenutek poklican, da brani državo, želi, da se mu vrnejo pravice, ki so mu jih vzeli diktatorski režimi. Ta zahteva je soglasna tako na srbski kot hrvaški strani.

Konferenca SDS v Ljubljani

V Ljubljani, 10. aprila.

V ponedeljek zvečer je bil v Ljubljani prvi širši sestanek Akcijskega odbora SDS za Ljubljano, ki se ga je udeležilo lepo število povabljenih. Predsednik Akcijskega odbora SDS za Slovenijo dr. Vladimir Šuklje je prisotne pozdravil ter očrtal pregled dela Akcijskega odbora v zvezi s splošno politiko. Poudaril je, da so vodniki napredne politike do sedaj vodili skrajno reakcionarno politiko ter da je politična misel pri nas v močni meri zamrla. Postalo je aktualno vprašanje demokratične politične organizacije, ki naj bi povežala vse demokratično misleče ljudi. Po razgovorih v Zagrebu se je skupina poštenih in idealnih mož v Sloveniji odločila, da prelomi s staro politiko ter krene na nova pota. Nato je

dr. Darko Černej očrtal zgodovino stranke ter poudaril, da se je v zadnjih 12 letih pri nas licitiralo navzdol. Efekt bojev za Slovenijo je bil minimalen: nekaj ministrskih penzij. Slovenija je danes politično popolnoma desorganizirana, masa ljudi je, ki se ne more odločiti za aktivno politično sodelovanje. SDS v Sloveniji ne ruši, temveč samo zbira poštene delavce in demokratično misleče prijatelje. Po debati, ki je pokazala veliko zanimanje za gospodarska in socialna vprašanja, so bili soglasno sprejeti trije predlogi: da se odobri dosedanje delo odbora, da se pristopi h konstituiranju začasnega odbora za Ljubljano ter da se v kratkem času priredi širša konferenca, na kateri bodo govorili tudi delegati stranke iz Zagreba.

ske mistike« so nekaj samo zapostavljali in teptali slovenske in hrvaške pravice in uničevali velike moralne moči srbskega naroda.

»Jugoslovenska mistika«, ki jo propagira g. Lajovic, je privedla pred leti Jugoslavijo na rob propada, Slovence pa spravila skoraj v obup. To se pa ne sme več ponoviti.

Jubilej dr. Gustava Gregorina

V Ljubljani slavi danes 80letnico življenja bivši senator in član Jugoslovenskega odbora dr. Gustav Gregorin. Slavljencec je sezanski rojak. Dr. Gregorin je leta 1892 odprl v Trstu prvo slovensko odvetniško pisarno in postal glavni organizator tržaških Slovencev. Njegovo ime je tesno povezano z zgodovino narodnih bojev tržaških in primorskih Slovencev. Njegova zasluga je, da so Slovenci nastopili pri tržaških občinskih volitvah in je že takrat dr. Gregorinova lista dobila 64 glasov, 20 let kasneje je dobila njegova lista že 14.000 glasov. Slavljencec je bil tudi gospodarski pobornik tržaških Slovencev. Ustanovil je več gospodarskih zavodov. Poleg vsega je sodeloval pri ustanovitvi Narodnega doma v Trstu. Ustanovil je tudi tiskarno ter list »Edinost«. Dr. Gregorin je bil vpliven član tržaškega občinskega sveta, poslanec v goriškem deželnem zboru in državni poslanec na Dunaju. Ob izbruhu svetovne vojne je pod vodstvom dr. Trumbića v Londonu osnoval Jugoslovanski odbor. Po vojni se je dr. Gregorin

vrnil v domovino in se naselil v Ljubljani. Bil je tudi član senata kraljevine Jugoslavije. Zadnja leta je deloval predvsem na gospodarskem in kulturnem polju, dočim se s politiko ni več pečal.

»Brezposelnim« politikom

»Slovenska zemlja«, glasilo kmečko-delavske politike piše: »Imamo neko vrsto »brezposelnih politikov«, o katerih vsi vemo, da so bili svojčas kdaj izvoljeni, o katerih pa bi nove svobodne volitve pokazale, da ne predstavljajo nikogar ali pa le peščico prijateljev in koristolovcev. Ti slepijo ljudstvo z razglajanjem potrebe po močni koncentracijski vladi, kakršna je v resnih trenutkih tudi v drugih državah v navadi. Res je, da v takih časih v demokratičnih državah sestavljajo koncentracijske vlade tako, da nosijo vse stranke enako odgovornost za usodo domovine. Zamolčali pa ste dejstvo, da so v demokratičnih državah bili vsi predstavniki strank pravilno izvoljeni in da tako res vesoljni narod po svojih

»Sodobnost«

Na uvodnem mestu aprilske številke mesečnika »Sodobnost« se je lotil Rud. Kyovský pod naslovom »Pripombe k načrtu avtonomije za Slovence na Koroškem z dne 17. julija 1927« zanimivega problema pravne ureditve položaja narodne manjšine, v konkretnem primeru slovenske na Koroškem. V tej številki je objavljen komaj uvod, ki skuša obrazložiti splošne pojme zaščite in avtonomije. Studija bo vsekakor zanimiva, čeprav prihaja nekam prekasno. Prežihov Vranc objavlja odlomek iz romana »Črna vojska«, ki bo po napovedi izšel v kratkem v knjižni izdaji. Odlomek dokazuje, da bo roman zanimiv in se bo uspešno pridružil »Požganici«. Zelo zanimiva in poučna je studija T. Zupana o posestni strukturi Slovenije, ker nam podaja pregledno podobo zadevnega stanja po podatkih iz l. 1931. Studija izzveneva v sklep, da je značaj slovenske vasi pretežno proletarski. Slovenci nismo narod malih kmetov, ampak narod bajtarjev, celih 57,4% »zemljiških posestnikov« ima manj kot 5 ha zemlje! Lili Novy je prispevala pesem »Pred nevihto«, Milan Šega pa nadaljuje svojo povest »Arnohovi«. Cene Logar, ki je znan že po dosedanjih tehtnih esejih, razpravlja sedaj o vrednostno-normativnih socialnih temeljih lepega in umetnosti. Dober doprinos k naši estetiki. Ostali del revije izpolnjujejo V. Vodopivec pravni in socialno-politični problemi poljedelskega delavstva, M. Šega studija o realizmu Iga Grudna, V. K. studija o naši novi gospodarski politiki, K. V. razmišljanja o plesu in kronika.

-r.

predstavniki stori vse za obrambo domovine. Vi pa niste bili izvoljeni tako in po vašem delu vam tudi narod ne more zaupati, da mislite res na blagor domovine in naroda in ne samo na svoje osebne politične časti in koristi.«

DELO SDS NA TERENU

V Karlovcu je bila zelo dobro obiskana konferenca delegatov SDS. Izbrana je bila nova uprava in sklenjeno, da se pozivi zbiranje članov. Vsi bivši somišljeniki stranke so vabljeni, da pristopijo k sodelovanju v SDS ter s skupnim naporom s HSS pripomorejo k pomiritvi države. Kmečko-demokratska koalicija mora priti do popolne veljave tudi še povsod tam, kjer je bilo manj zanimanja za politiko. Dr. Budisavljeviću je bil poslan pozdravni brzojav. Več konferenc je imela stranka tudi v Sremsu, kjer so govorniki iznesli predloge za čim tesnejšo povezovanje vseh prijateljev sporazuma.

PRISTAŠI SDS NE SMEJO BITI ČLANI »SRBSKEGA KLUBA«

»Obzor« javlja, da je bilo na zadnji seji beogradske organizacije SDS sklenjeno, da se pozovejo vsi člani, ki so že pristopili k Srbskemu kulturnemu klubu, da izstopijo iz njega. Taktika in ideje tega kluba da se ne strinjajo z demokratičnimi načeli SDS.

Knez namestnik Pavle je sprejel v avdienco predsednika vlade Cvetkovića, ki je pred tem konferiral s podpredsednikom vlade dr. Mačkom.

Ude Lojze o jugoslovanstvu

Pod naslovom »V soj jugoslovenstva« je objavil g. Anton Lajovic v velikonočni številki »Jutra« članek, ki smo ga tudi mi priobčili v izveščku. V zadnji številki Slovenije odgovarja Lojze Udě g. Antonu Lajovicu, in se nam zdi za razčiščenje tega vprašanja potrebno, da priobčimo tudi Udětov odgovor, ki se v izveščku glasi:

Ude najprej poudarja, da je vredno vedeti in da je že skrajni čas, da ve to tudi vsak slovenski kulturni delavec, da namreč Samoslovencev na Slovenskem nikdar ni bilo, jih ni in jih nikdar ne bo. Kot beli dan je jasno, da noben narod ne more živeti samo iz svojih moči in da more tako majhen narod, kakor je slovenski, svobodno dihati le, če zraven bistvene smeri svoje vsestranske okrepitve istočasno vodi odkrito in moško politiko južno-slovanske politične skupnosti in solidarnosti, a sodeluje tudi z vsemi drugimi narodi, ki so enako ogroženi. Jugoslovanstvo nam ne sme biti plot, čez katerega ne bi smeli gledati v svet in njegovo presnavljanje v še širše skupnosti. V vseh notranjopolitičnih borbah v Jugoslaviji je šlo in še danes gre v bistvu za to, da se **sezida Jugoslavija od spodaj navzgor**, ne pa od zgoraj navzdol. Jugoslavija bi bila brez bitne upravičenosti, če bi zanikala tudi le en živi sestavni del, ki je sodeloval ob njeni ustanovitvi. Bila bi ob času preskušnje brez prave odporne sile. Šlo je in gre torej le za priznavanje slovenskega, hrvaškega in srbskega naroda kot načel, od katerih je treba izhajati k jugoslovanstvu, zoper tisto jugoslovenstvo, po katerem je bilo zlasti slovenstvo in hrvaštvo le nekakšna milostna koncesija jugoslovenskega načela. Lajovic noče razumeti ali pa je pozabil, da je ni skupine, ki bi bila z večjo prostodušnostjo pristala na Jugoslavijo, kakor slovenski narod. Od vsega začetka ni šlo za nič drugega kakor za to, da se dokopljemo do pravega pojmovanja jugoslovenske ideje močnejši tam doli na jugu in da »jugoslovenska mistika« posameznih plasti med Slovenci izgine ter jugoslovenska ideja zadobi realnejšo vsebino. Med Slovenci slej ko prej ni skupine, ki bi se bila odločila za to, da se bori za popolnoma samostojno slovensko državo.

Zdravi državni organizmi morejo rasti le na živem, realiziranem priznavanju enakopravnosti vseh tistih, ki ta organizem sestavljajo na živih skupnih koristih. Da bi se ta enakopravnost v Jugoslaviji realizirala, smo danes na dobri poti. Nikdar pa tudi ni bilo med Slovenci izrazi-tejših ljudi, ki bi zanikali obstoj in moč živih, važnih skupnih koristi Srbov, Hrvatov in Slovencev in jih zlasti ne more biti, ko ne gre samo za obstoj sloven-

V petminutnem pogovoru pri ekspresu v bifeju mi pove tovariš zgodovinar, da piše zdaj svojo doktorsko disertacijo. Tema: Demosten in njegova doba. »Veš,« mi razlaga, »sila zanimiva snov, naravnost aktualna. Sem našel marsikaj, kar je frapantno podobno našemu času. Zgodovina se rada ponavlja: v gotovih razdobjih isti dogodki, iste razmere, isti ljudje.«

»Tak Demostena si se lotil!« pravim, glavo v hipu polno spominov na grške ure v gimnaziji. »Najslavnejši govornik starega veka, ki nam ga je naš profesor zgodovine stavil za vzor pridnosti, vztrajnosti, železne volje. Ta vrli mladenič Demosten, kako se je treniral za govornika tām na morskem obrežju, s kampančki v ustih kroteč nagajivi jezik, napenjajoč slabotno grlo in pljuča, da bi prevpil bučanje valov... in kako se je doma postavil pod viseč meč, da bi se odvadil skomiganja z ramo pri govorjenju. V drugi šoli sem dobil cvek, ker ni-

sem vedel povedati, ali je Demosten miga-l za desno ali levo ramo. Edino to zamerim Demostenu, drugače pa vsa čast mu in slava —«

»Kot govorniku! pripomni moj doktorand z ostrim poudarkom. »Ne pa kot politiku! Tu ga kaže zgodovina v kaj sumljivi luči. Tip demagoga, političnega intriganta in špekulanta brez skruplov in morale. Koliko je to rovaril proti kralju Filipu Makedonskemu, temu velikemu državniku, ki je Grkom hotel samo dobro! Zedinjena Grčija, to je bilo Filipovo delo, a koliko je stalo to nepotrebne preli-vanja krvi, ki je ima največ na vesti Demosten. Njegove filipike, da, govorniku naučiš, kako treba lagati, da ti ljudje ver-jamejo. Prosim te: cedil se je nacionalizma in demokratizma, kadar je hujskal proti zvezi s Filipom, češ demokracija in monarhija, to je nezdružljivo; a na drugi strani, nasproti dednemu sovražniku Grčije, perzijskemu velekranju, tukaj mu je

pa izplahnil vsak domovinski in narodni čut. Naravno: podkupljenec, plačan agent! Po smrti kralja Filipa je prejel na roko 300 talentov, to je nad 20 milijonov našega denarja, za propagando proti grško-makedonski zvezi.«

»Fil« sem zapisnil. »In o porabi teh denarcev gospod Demosten še do danes ni položil računa. Lepa reč!«

»Da, lepa reč!« potrdi moj zgodovinar. »Le malo razmišljaj o tem in se malo ozri naokoli, pa boš tudi med našimi sodobniki lahko našel marsikakega Demostenčka.«

»Kaj bi razmišljal!« pravim. To je vse politika. Politika pa je vlačuga, tako je povedal Napoleon, ki je to madamo temeljito poznal. Zato tudi Demostenu kot politiku nič ne zamerim. Zamerim mu samo tisti cvek, ki —«

»Ajd k vragu! Si tudi že pokvarjen!« Rekši, je šel moj tovariš. Kaj se hoče? Mlad je še in idealen. Blagor mu! ejo.

Političen skok 2200 let nazaj

Novice

Po Donavi in Savi v Jadransko morje

Vodna pot iz Črnega v Jadransko morje po Donavi, Savi in Ljubljani do Soče, ki so jo smatrali pod Marijo Terezijo za utopijo — Za kateri prekop se bo odločila tehnika

Reke so eno izmed najcenejših prometnih sredstev. Svoje dni, ko še ni bilo železnic in urejenih cestnih žil, je šel glavni promet po rekah. Ostanki tega prometa so še danes v splavarstvu, motoriziran pa je promet po dolnjem teku Save in po Donavi. Z načrtno regulacijo rek bi mogli napraviti naše vodovje plovno globoko v Slovenijo. Neverjetno pa bi pridobile rečne žile in promet na njih, če bi se realizirali prekopi, ki bi vezali naše vodovje v Jadransko morje, torej z morjem, ki je v naših rokah in ki je naše okno v svet. Naše glavne reke se izlivajo po Donavi v Črno morje, od koder mora promet skozi Dardanele v Sredozemsko morje. Znano je tudi, da gre 70% vsega jugoslovanskega transporta po vodnih poteh, od česar odpade 63% na Jadran, ostalih 37% pa na Donavo.

Zadnje čase je bil izdelan načrt, ki bi vezal Donavo z Jadranskim morjem. — Prekop bi se zgradil v treh delih. Prvi del bi obsegal gradnjo prekopa od Vukovara ob Donavi in preko Vinkovcev do Šamca na Savi. V drugem sektorju bi se regulirali Sava in Kolpa v toliko, da bi postali plovni, v tretjem sektorju pa bi se moral izkopati prekop, ki bi vezal Kolpo z Jadranskim morjem. Vodna pot od Vukovara, od koder bi šel projektiran prekop Donava - Jadransko morje, preko Braile na Črnem morju, je resda za 1800 kilometrov daljša, kakor kombinirana prometna žila: Vukovar - Donava - Beograd - Sava - Sisak - nato z železnico do Sušaka in po Jadranskem morju dalje do Rotterdama, vendar pa je prevozna cena po vodni poti, čeprav je daljša, cenejša, in sicer za 120 din pri toni. Naša država izvozi preko Braile (glavno romunsko pristanišče ob ustju Donave) letno 300.000 ton žita ter plača za ta prevoz 40 milijonov dinarjev; od te vsote odpade na tuje plovne družbe 15 milijonov din, na domače pa 25 milijonov din. Prekop Donava - Sava - Jadransko morje bi znatno skrajšal pot med donavskimi pristanišči in onimi na Sredozemskem ter na Atlantskem morju. Proga Vukovar - Braila - Aleksandrija, ki meri 3.156 km bi se skrajšala za 500 km, medtem ko bi se proga Vukovar - Braila - Gibraltar, ki meri 5.173 km, skrajšala z dograditvijo prekopa za celih 1500 km.

Stroški za prvi del prekopa bi znašali 300 milijonov dinarjev, stroški za izgradnjo prekopa v zadnjih dveh sektorjih pa bi znesli 2 in po milijarde din; torej skupno okoli 4 milijarde din.

Gornji načrt, ki bi torej bil izvedljiv je objavila »Metalurgija«, ki se v zadnji številki znova bavi s tem problemom ter obenem objavlja italijanski načrt, na katerem delajo Italijani že 10 let, in ki bi naj spojil Savo preko Ljubljane in Soče do Tržiča (Monfalcone) in Jadranskim morjem. Načrt predvideva gradnjo 30 km dolgega tunela in kanaliziranje omenjenih rek na skoraj 500 kilometrski dolžini: od Jablanca na Savi do Tržiča (Monfalcone). Načrt ni nov ter so si tri glave z njim že hidrotehniki pod vlado Marije Terezije; vendar so ga takrat smatrali še za utopijo zaradi prelaza preko Alp, ki bi jih po novem načrtu prevrtali s tunnelskim prekopom.

Že omenjeni načrt, ki bi vezal Vukovar z Jadranskim morjem, predvideva samo 24 km dolg predor, in sicer izpod Velike Kapele na koti 226 nad morjem. Dolžina te vodne poti od Save do Bakra bi znesla 356 km. Druga varianta tega načrta predvideva 27 km dolg tunel, ki bi imel isto višino kakor morska gladina.

Zadnje čase se je pojavil nov načrt glede kanalizacije Une in Krke z izhodom na Šibenik, in sicer v dveh alternativah: prva alternativa bi obsegala Uno - Butišnico in pri Kninu Krko ter bi vsebovala 4,5 km dolg tunel blizu Kadrme. Dolžina poti od Jablanca na Savi do Šibenika pa bi znašala 292 km; torej za celih 70 km manj kakor alternativni izhodom na Baker. Po drugi alternativni bi šla pot po Uni na Zrmanjo, od tod na Krko in z izhodom na Šibenik, vendar po

tunelu, ki bi bil izvrtan 500 km nad morjem. Dolžina tega prekopa bi bila še krajša, in sicer za 90 km, ter bi merila 227 km.

Načrt predvideva okrog 40 bran in zatvornic z bazeni, ki bi nosile po eno ladjo.

Vsi stroški zadnjih načrtov za izgradnjo prekopa, ki bi spajal Donavo z

Jadranskim morjem, bi znašali slabi 2 in četrt milijarde dinarjev, bi torej skrajšali pot za 300 km do sredozemskih pristaniških centrov ter do Gibraltarja in Sueškega kanala, bili bi pa tudi cenejši. Zadnji alternativni sta tudi toliko simpatičnejši, ker vezeta Donavo z že urejenim pristaniščem na Jadranskem morju.

Varujte gozdove pred ognjem!

Zaradi gozdnih požarov, ki so pogosti zlasti pomladi, banska uprava spet opozarja prebivalstvo, naj pazi na ogenj po gozdovih in naj ne meče gorečih vžgalic in tlečih cigar ali cigaret po listju. Zato je strogo prepovedano kuriti po gozdovih in sežiganje razne navlake ter odpadkov. Prepovedani so tudi kresovi po gozdovih ali v njih bližini. O suhi nikdo ne sme napraviti ognja niti 50 metrov daleč od gozda. Sežiganje hoste in odpadkov pri trebljenju travnikov v bližini gozdov je seveda prav tako nevarno in tudi prepovedano. Na ognjiščih po barakah gozdnih delavcev in drvarjev ne sme biti ogenj nikdar brez nadzorstva in ga je treba vedno popolnoma zadušiti z vodo ali prstjo. Kjer vozi železnica skozi gozdove, so posestniki dolžni, da puste vzdolž železniške proge deset metrov širok pas prazen, da se gozd ne vname od isker. Kdor v gozdu ali v njegovi bližini opazi nepogasen ogenj, ga mora takoj pogasiti. Kdor

pa opazi gozdni požar, mora takoj obvestiti najbližje prebivalce, občinske može ali orožništvo. Ti morajo takoj sklicati prebivalstvo najbližjih vasi, da gredo gasiti. Vsi poklicani morajo brezpogojno ubogati in nesti seboj za gašenje potrebno orodje. Če ni navzoč gozdar, vodi gašenje župan ali kak njegov namestnik ter se morajo vsi gasilci pokoriti njegovim navodilom. Ko je požar pogasjen, je treba še dan — dva pogorišče stražiti, da ne nastane nov požar. Za vso škodo, ki jo požar napravi, je odgovoren tisti, ki ga je zanel, čeprav je požar nastal iz nepazljivosti. Za pastirje in delavce v gozdovih so odgovorni njih gospodarji.

Ker gozdni požari vsako leto napravijo ogromno škodo, opozarjamo zlasti tudi mestne izletnike, naj bodo v gozdovih pri ravnanju z gorečimi predmeti (vžgalicami, ogori, ki cigarete itd.) skrajno previdni.

Dravograjska gasilska župa

V nedeljo popoldne je bila v Dravogradu skupščina obmejne dravograjske gasilske župe ob prisotnosti vseh delegatov župi pripadajočih čet, razen čete Ribnice na Pohorju, ki v zadnjem času ne kaže nobenega zanimanja več za vestno gasilsko delo. Skupščine se je udeležil kot zastopnik gasilske zajednice tov. Pogacnik iz Maribora, ki je uvodoma pozdravil skupščinarje, nato pa je orisal pota in cilje jugoslovanskega gasilca, zlasti pa je opozoril navzoče na dolžnosti, ki jih od gasilca terjata v teh resnih časih naš bližnji in domovina. V župi je včlanjenih 723 izvršujočih in 4400 podpornih članov ter 12 naraščajnikov; skupaj 5135 gasilskih pripadnikov. Požarov je bilo v preteklem letu na teritoriju župe 22. Povprečna škoda je bila cenjena na okrog 1.380.000 din. Ogenj je gasilo 310 gasilcev. Čete: Vuzenica, Črneče in Marenberg so si lani nabavile nove motorne brizgalne.

Zdravstveno delo v Mežiški dolini

Higienski zavod v Ljubljani je s pomočjo »Društva prijateljev Slovenskih goric« priredil v mesecu marcu in v začetku aprila v več krajih Mežiške doline (Črni, Mežici, Koprivni, Žerjavu, Podpeci, Guštanju, Sv. Danijelu, Lokovici) potujočo higijensko razstavo, združeno z zdravstvenimi predavanji zdravnikov in zaščitnih sester. Ta akcija je velikega pomena in socialnega pomena, ki ima poleg tega še velik narodni značaj, ker se je izvajala ob naši meji. Tako je bila v dnevi od 31. marca do 7. aprila razstava tudi pri nas na Prevaljah. Bila je v tukajšnji ljudski šoli, kjer so bila vsak večer tudi zdravstvena predavanja, združena s predvajanjem poučnih filmov zdravstvene vsebine. Obisk razstave in predavanj je bil odličan. Obiskovalcem je bilo podarjenega mnogo zdravstveno poučnega čtiva. Predavateljica in vaditeljica razstave, zaščitna sestra gđ. Lada Rajšpova, je podnevi obiskovala na Prevaljah in vseh okoliških vaseh kmečke in delavske matere na njih domovih ter jim dajala praktične nasvete o higijeni, negi in reji dojenčkov ter o oskr-

bi in postrežbi bolnikov. Posebno dolgo se je pomudila na Lešah, ker so tam najmanjši pomoči najbolj potrebni. Na koncu razstave so bile obilno obdarovane revne matere s povsem novimi potrebščinami za nego malčkov. Tudi siromašna šolska mladina je bila obdarovana s perilom in obleko. Gori omenjena prireditelja zaslužita za izvršeno delo tu ob meji vse priznanje in zahvalo.

PREVALJSKA STRELSKA DRUŽINA

Prevaljska strelska družina je v soboto v novem sokolskem domu na Prevaljah,

Povodnji napravile nad 30.000.000 škode

Kakor smo že včeraj pisali, so vode pri Beogradu zaradi neprestanega deževja začele znova naraščati. Poleg tega je pritisnil hud mraz. Pač pa je začelo vodovje upadati pri Novem Sadu, kjer se bo šele po odteku vodovja dala oceniti ogromna škoda. Najbolj ograža položaj pri Novem Sadu vodni pritisk Tise, zaradi

Iz Kope so potegnili truplo Marijana Goriška

Delavci elektrarne v Ozlju so potegnili iz vode pod slapom truplo 16letnega Marijana Goriška, ki je potoval domov v Tržič na velikonočne počitnice. Pa mu je presekala pot strahovita železniška nesreča pri Ozlju. Je to deseta žrtev, ki so jo doslej potegnili iz Kolpe.

zaključila z nagradnim sobnim streljanjem z običajno »strelsko« veselico, združeno z razdelitvijo nagrad najboljšim strelcem. Saj obmejni prebivalci znajo ceniti pomen te važne nacionalne organizacije, kakršnim posvečajo druge države največjo skrb. Saj strelske družine, poleg urjenja v streljanju, krepijo domovinsko zavest ter gojijo medsebojno bratsko pomoč in ljubezen. Med prireditelji je agilni predsednik družine, Langeršek Franjo, razdelil najboljšim strelcem 30 lepih nagrad. Med damami je dobila prvo nagrado ga. Cepinova, ki je dosegla 88 točk. Izmed gospodov pa se je izkazal, kot odličan strelec Hartl Ivan, s 95 točkami.

o. Šoferski tečaj bo priredila v M. Soboti podružnica Touring kluba v drugi polovici tega meseca. Tečaj bo ob zadostnem številu prijaviteljev. Prijave sprejema družina Touring kluba kr. Jugoslavije v Murski Soboti (pisarna v hotelu »Slon«).

n. Človek, ki je dvakrat umrl, živi v Trakoščanski ulici v Zagrebu. Je to znani spiritist Adam Stanko, ki z mrtvaško glavno prerokuje. Mož je že dvakrat navidezno umrl in je vselej v zadnjem trenutku pred pogrebom »vstal od mrtvih«.

n. Proti zaposlitvi mladoletnikov v denarnih zavodih so hrvatski zasebni nameščenci. V tem smislu so sestavili obširno resolucijo in jo izročili na odločujoča mesta.

n. Moški so v kuhanju potolčki ženske. To trditve je dokazala kuharska tekma, ki jo je v Zagrebu. Te zanimive tekme so se udeležili možje najrazličnejših poklicev od delavca in uradnika do višjega častnika. Uspehi so bili prav lepi. Prvo nagrado je prejel uradnik električnega podjetja g. Priča iz Zagreba.

REGULACIJA DRAVE POD VARAŽDINOM

Te dni so začeli z regulacijo Drave od Varaždina do Trnovca na Hrvatskem. Banovina je odobrila za regulacijo din 1.600.000. Z regulacijo reke bodo pridobili velike komplekse najplodovitejše zemlje.

Redno plačujte naročnino, sicer Vam ugasne pravica zavarovanja „Večernikovih“ naročnikov na

10.000 din

Uvedba uvoznih carin

Te dni je izšla naredba o izpremembah v uvozni in izvozni carinski tarifi. Kakor javlja »Industrijski kurir« ni izšlo v tisku nikakšno službeno pojasnilo o motivih in ciljnih teh izprememb. Dnevnikarji so samo naglašali, da so bile izpremembe carinske tarife zgolj fiskalnega značaja in da se je hotelo z novimi carinskimi tarifami zaščititi domače proizvode.

Uvozna carina je uvedena zato, da ščiti domače proizvode od tuje konkurence. Tako bi v agrarnih državah težko zgradili industrijo brez carinskih omejitev. To velja seveda za mirne čase, z vojno pa so se razmere marsikje predurčile. Te novo nastale razmere so morale vplivati tudi na izpremembo uvoznih carinskih tarif.

Pri uvozu tekstilij je povečana tarifa le v glavnem; pri juti in manili znaša povečanje celih 100%; dalje je povečana

carina na umetno svilo, ki je zadnje čase vedno več uvažamo. Pri uvozu umetnih kož je zvišana uvozna carina od 45 zlatih dinarjev na 60 (odnosno od 30 na 50 zlatih dinarjev); vendar pa je konkurenca vključ zvišanju uvozne carine pri izdelovanju umetnih kož tako velika, da naša mlada industrija, ki izdeluje umetne kože, že dalje časa počiva. Pri krznu in krznenih izdelkih, ki se smatrajo za luksuz, je uvozna carina zvišana za celih 100 odstotkov.

Pri izdelkih od kavčuka je povečana carina od 25 do 35, odnosno od 20 do 25 zlatih dinarjev; vendar pa tudi to zvišanje uvozne carine ni zaščitilo naše industrije pred tujo konkurenco, ker zadnje čase zaradi pomanjkanja surovega kavčuka na svetovnem trgu uvažamo izgotovljene izdelke, predvsem iz Belgije in Italije. Pri trdem kavčuku je dvignje-

na carina za 100%.

Znatno je nadalje dvignjena uvozna carina pri sortiranem papirju in kartonih, ki jih pri nas ne izdelujemo.

Uvozna carina pri kemikalijah je bila zvišana na pr. pri tekočini za čiščenje in politiranje za celih 200%; pri solem kromove kisline se je dvignila od 3 na 5 zlatih dinarjev, pri vodikovem superoksidu pa od 5 zlatih dinarjev na 60 (!) zlatih dinarjev, tako da je glede zadnjega kemijskega proizvoda tovarna v Podnartu v Sloveniji docela zaščitena glede uvoza.

Nadalje so bile zaščitene mineralne barve, umetni indigo ter ultramarin, proizvodi, ki jih pridelamo dovolj doma. Zaščitena je tudi taninska industrija z uvedbo višje carine na ekstrakte, ki jih izdeluje. Enako pa so močno ocarinjeni oni izdelki poljedelske in živilske industrije (konserviranje mleka, izdelovanje konserv in ricinusovega olja), ki se je zadnja leta pri nas šele ustvarila.

Mar bor

Triumf slovenske mladinske pesmi

»Z južne meje trdega Krasa so pohiteli naši glasovi k vam severnim bratom in sestram z odprtim srcem naših čustvovanj, da bi bili v enem večeru z istimi srci in osveženim spominom vsi močni, zmeraj močnejši...«

S tem pozdravom ene izmed najmlajših pevcev so se v soboto zvečer predstavili v koncertni dvorani Sokolskega doma pevci mladinskega zbora Vilhar iz Rakeka. V srce so morale ganiti te besede slehernega prisotnega. Vsak je razumel, da je v tem koncertu še globlji pomen kakor zgolj koncertni. Kako je moralo biti v srcih teh 130 mladih pevcev v belih srcah in bluzah, ki so prišli s tako lepim namenom izraženim v gornjem pozdravu, ko so zrl pred seboj na pol prazno dvorano?

Pred vrsto mladih pevcev je strumno prišel mladi dirigent in skladatelj g. Maks Pirnik. Tišina, nestrpnost... Pod stop so zaplavali čisti srebrni glasovi. Pozornost in presenečenje poslušalcev od pesmi do pesmi raseta. Po dvorani valovi in se prelija divna ubranost melodije, ki raste, se blešči in umika pod rahel pajčolan melanholije, ki je dala koncertu svojstveno obeležje, iz katerega je izvaljena z močnimi sončnimi žarki edina pesem »Maj«, ki je doživela prekipelavo sprejem. Zdelo se je, da je občinstvo naravnost želelo nekaj bolj sončnega in veselega.

130 pevcev je brezhibno sledilo slehernemu najmanjšemu dirigentovemu gibu. Kaj se pravi doseči to pri tako velikem zboru, vedo le pevovodje sličnih zborov. Pesem osvaja za pesmijo, navdušenje rase. Človek bolj pomiluje kakor pa obsoja odsotno občinstvo, ker je prikrajšano za tako lep umetniški užitek. Pesmi se morajo ponavljati, občinstvo ni štedilo s priznanjem in dirigent je dobil v zahvalo krasen šopek. Po dvorani so valovali in pretresali srca zvoki čudovite Kosovel Cvetkove »Glej, saj ne moreš več«. Ko da stojimo novembra pred odprtim grobom, preko katerega prši in šušti odpadlo listje. Ta pesem je zelo podkrepila značaj koncerta. Navdušenje je prikipelo do vrhunca ob zaključni pesmi Pirnikove »Matjažkove uspanke«. Člo-

vek se čudi, kako je sploh mogoče spraviti do take popolnosti vse finese in prozorna občutja, ki jih vsebuje ta edinstvena pesem. Neki gospod je dejal po koncertu, da je ta mladinski pevski zbor v malem to, kar je APZ v velikem.

Kakor je Pirnik še mlad ima za seboj dober kos dela na polju mladinske pesmi, posebno moderne, in ga prištevajo k prvim pionirjem mladinske moderne pesmi. Pirnik je doma iz Prihove pri Konjicah, učiteljske pa je študiral v Mariboru, konservatorij v Ljubljani in je sedaj učitelj na meščanski šoli na Rakeku. Oni, ki smo slišali koncert njegovega zbora, si nadvse želimo, da nas kmalu spet obišče in nam prinese pesem z južne meje.

Lože Sušmeli.

Proračunska seja v Košakih

V krčevinski šoli je bila pod predsedstvom župana g. Kirarja proračunska seja košaške občine. Letos so morali proračun znižati za približno 20.000 din, tako da predvideva proračun 570.000 din dohodkov in prav toliko izdatkov. Lanski proračun je znašal 584.000 din. Zanimivo je, da so občinske doklade znižali od 84 na 70%. Te doklade dajejo občini din 352.000 dohodkov. Trošarina donosa občini 138.000 din, občinska posestva in tehnice pa 29.000 din. Med izdatki je

važnejša postavka za socialno skrbstvo, ki je zvišana in znaša 97.000 din. Cestni fond so tudi zvišali za nekaj tisočakov na 47.000 din. Za cestno razsvetljavo imajo v novem proračunu postavko din 15.000, lani pa samo 5000 din. Postavka je zvišana, ker bodo v Vinarih in na Meljskem hribu namestili nove luči. Za protiplinsko obrambo imajo v Košakih predvidene izdatke v znesku 10.000 din. Predloženi proračun, ki je uravnoveščen, so soglasno sprejeli.

Tekstilna industrija omejila obratovanje

Nedavno je bila v Mariboru konferenca tukajšnjih predstavnikov tekstilne industrije. Razpravljali so o položaju, v katerem je mariborska industrija. Na tem sestanku so ugotovili, da ovira delo v tovarnah veliko pomanjkanje surovin, nadalje davčne spremembe in nove obremenitve. Poleg tega je važen vzrok sedanje krize neprodana zaloga naših tekstilnih tovarn. Manufaktursti so se v jeseni bogato založili z blagom, tako da sedaj ne čutijo potrebe novih nakupov. Seveda se to tekstilni industriji močno pozna. Na konferenci so govorili o ustavitvi dela v mariborskih tekstilnih tovarnah. Ker bi pa ostalo tedaj brez dela in zaslužka nad 9000 ljudi, so naši industrijski sklenili obratovanje samo omejiti.

seni bogato založili z blagom, tako da sedaj ne čutijo potrebe novih nakupov. Seveda se to tekstilni industriji močno pozna. Na konferenci so govorili o ustavitvi dela v mariborskih tekstilnih tovarnah. Ker bi pa ostalo tedaj brez dela in zaslužka nad 9000 ljudi, so naši industrijski sklenili obratovanje samo omejiti.

TOMŠIČEV ZADNJI DAN NA STAREM POKOPALIŠČU

Jutri zjutraj bodo kljub ugovoru pokopali tudi zemsko ostanke pokojnega slovenskega časnikarja in narodnega buditelja in borca Anton Tomšiča iz groba na starem pokopališču, kjer počiva že skoraj sedemdeset let. Z ostalimi (tudi z Nemci!) ga bodo nato pokopali v skupni grobnici na Pobrežju. Danes je torej zadnji dan, ko počiva Tomšič na starem pokopališču, kar bo gotovo zanimalo pokopnikove častilce.

Ne da bi se ob tej priliki spuščali v razpravo o starem in novem pokopališču, moramo vendar z velikim obžalovanjem poudariti, da bi vsaj za tega velikega slovenskega moža lahko našli samostojen prostor. Nikakor ne gre, da se zemeljski ostanke za narod tako zaslužnega človeka in borca pomečejo v skupno grobnico! Najmanj kar bi se spodobilo, bi bilo, da bi Tomšičevi zemski ostanke dobili na novem prostoru tudi nov, toda samostojen kraj počitka!

NESREČA V KREKOVI ULICI

Včeraj se je pripetila pri novi stavbi v Krekovi ulici huda nesreča. Pri kopanju temeljev je bil med drugimi zaposlen tudi 41letni pomožni delavec Peter Lešnik. Nenadoma se je utrgala zemlja in ga pod sula. Pri tem se mu je zlomila desna roka in nevarno poškodovala hrbtenica. Poškodovanca so prepeljali v bolnišnico.

TRAGIČNI DOGODEK NA MARIBORSKEM OTOKU

Včeraj popoldne se je s kolesom pripeljal na Mariborski otok 25letni delavec v železniških delavnicah Robert Miroslavič. Pri mostu čez Dravo je odložil kolo ter se v samomorilnem namenu zabol del z dolgim bodalom v levo stran prsi in si prerezal tudi levo zapestje. Ves okrvavljen je hotel mladenič nato skočiti v Dravo, pa je prej zaradi prevelike izgube krvi onemogel in se na obrežju Drave zgrudil. Kmalu nato so ga našli ljudje, ki so obvestili rešilni oddelek. Ta ga je nemudoma prepeljal v bolnišnico, kjer so ga operirali. Vzrok tragičnega dejanja je najbrže nesrečna ljubezen.

DVA ZANIMIVA VEČERA V LJUDSKI UNIVERZI

Pod okriljem Ljudske univerze je predaval o »Nafti kot velesili« univ. asistent inž. Franc Premrl. Tema je politično in gospodarsko zelo aktualna in je težko razumeti, da predavanje ni privabilo več poslušalcev. Predavatelj je zanimivo prikazal boj za nafto, ki je povzročila že nešteto sporov, krvavih bojev in revolucij. Pomen nafte ubija zadnje čase sintetično pridobivanje raznih olj iz premoga. Nafta danes torej ne predstavlja več tako važne svetovne velesile.

Ni manj ni bilo zanimivo predavanje lektorice angleščine na ljubljanski univerzi g. Fanny Copelandove, ki je govorila o Orknejskih otokih, na katerih so si Angleži ustvarili važno vojno bazo Scapa Flow. Orknejsko otočje je važno turistično ozemlje Velike Britanije, ki je pri angleških turistih jako priljubljeno. Predavateljica je plastično prikazala otočje, pri čemer so ji olajšale delo krasne skioptične slike.

m. Iz policijske službe. Pri mariborski policiji je napredoval stražnik Franc Brežek.

m. Slovenski posesti v tuje roke. Prometna komisija je preteklo leto odobrila prenos 3 slovenskih posesti v nemške roke v mestu in okolici. V zadnjih 10 letih je bilo 20 takih prenosov.

m. Napredovala sta v tukajšnji bolnišnici banovinski primarij V. skup. dr. France Hribar za banovinskega prosektoja IV. pol. skup., ter banovinski uradniški pripravnik dr. Emanuel Pertl za banovinskega sekundarja VIII. pol. skup.

* FOTOAMATERJI!... Razvijamo, koniramo, povečujemo naiceneje pri IVAN PEČAR-ju, Gosposka 11.

m. Odličan znanstvenik v Mariboru. Te dni je prišel v Maribor znani zgodovinar in raziskovalec prof. dr. Valter Schmid iz Nemčije. Raziskoval bo nove pridobitve mariborskega in ptujskega muzeja. V bližini Ptuja bo prof. dr. Schmid vršil večja izkopavanja.

m. K pošti Maribor je premeščena Elizabeta Zdošek, kontrolorka v Trbovljah.

m. Ljudska univerza. V petek 12. aprila predava dr. Svetozar Ilšič o politično-geografskih problemih na jugovzhodu Evrope.

m. V bolnišnico so pripeljali 39-letnega delavca Marka Mohorka iz Dražencev pri Ptuj, ki je v Slovenski Bistrici padel s kolesa in si poskoval obraz. Mohorko je dobil hud pretres možganov.

DIJAKI! S POLNO PARO NA DELO ZA USPEŠNO SOLSKO LETO Z ZVEČILNIM BONBONOM CIK V USTIH! — Zaloga za Jugoslavijo: Maks Jeras, Ljubljana, Miklošičeva 34, tel. 38-36.

* Le še par dni je do prvega žrebanja drž. razredne loterije, pri katerem imate priliko brez truda pridobiti milijonsko premoženje. Treba vam je le pravočasno nabaviti srečko v »GRADU SREČE« glavni kolekturi »PUTNIK« v Mariboru. Preizkusite tudi Vi svojo srečo!

ŠK Maribor — Š. s. Železničar 9 1/2:6 1/2

MARIBORSKI ŠAHOVSKI KLUB JE PO DVEH NAPETIH TEKMAH IZLOČIL ŠAHOVSKO SEKCIJO ŽELEZNIČARJA IZ NADALJNJEGA TEKMOVANJA ZA KLUBSKO PRVENSTVO SLOVENIJE

V mariborski (A) skupini se približuje tekme za klubsko prvenstvo Slovenije svojemu koncu. Ko sta Mariborski šahovski klub in šahovska sekcija Železničarja izločila od nadaljnega tekmovanja nekateri podeželske klube, sta se nato oba srečala v preteklih dveh tednih v medsebojnih tekmah. Prva tekma, ki je bila v nedeljo, 31. marca, je prinesla MŠK presenetljivo zmago v razmerju 5:3. Posamezni rezultati te tekme so bili naslednji (prvo imenovani so igralci MŠK) prof. Stupar-Foray 1:0, Ostanek-Babič 1:0, Stojšek-Mohorčič 1/2:1/2, Razboršek-Marotti 1:0 (1), Bien-Knehtl 0:1, prof. Sila-Vidovič 1:0, prof. Trobej-Dasko 0:1 in Sterniša-Ajlec 1/2:1/2. Revanžna tekma je bila naslednjega nedeljo, 7. t. m. Tudi v tej je zmagal MŠK v razmerju 1 1/2:3 1/2. Posamezni rezultati (prvo imenovani so igralci ŠSZ) Vidovič-prof. Stupar 1/2:1/2, Regoršček-Ostanek 1:0, Babič-Stojšek 1/2:1/2, Knehtl-Bien 0:1, Dasko-Lobkov 0:1, Ajlec-Sterniša 1/2:1/2, Foray-prof. Sila 0:1 in Marotti-prof. Trobej 1:0. Skupni rezultat obeh tekem je torej 9 1/2:6 1/2 v prid MŠK. Š. s. Železničarja, ki je v odlični formi vstopila v tekmovanje, se že v borbi proti ŠK Murski Soboti precej odpovedala. V borbi proti MŠK pa je doživela poraz, ki ga nihče ni pričakoval. Podoba je, da je bilo taktiz-

* V pičlih dveh dneh se začne novi ples boginje sreče v okviru drž. razredne loterije, ki je tudi za svoje novo, t. j. 40. kolo pripravila velike in majhne dobitke v skupnem znesku 65 milijonov dinarjev. Kdor hoče biti med srečnimi dobitniki, naj še danes ali jutri pohiti v našo hišo sreče, bančno poslovalnico BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica 25, kjer so nove srečke še na razpolago. Da so Bezjakove srečke v zadnjih letih osrečile že marsikoga, vam kaže majhen izvešček, iz velikega števila Bezjakovih dobitnikov v današnjem oglasu naše hiše sreče na zadnji strani lista.

* Modne revije vseh vrst kakor tudi časopisi tuzemski in inozemski, vedno na zalogi. Tiskovna zadruga, Maribor, Aleksandrova 13. Telefon 25-45.

m. Nočna lekarniška služba. Od 6. do vključno 12. t. m. lekarna pri Zamorcu, Gosposka ulica 12, tel. 28-12; lekarna pri Angelu varuhu, Aleksandrova cesta 33, tel. 22-13.

Kino

* Grajski kino. »Njeno ženitovanjsko potovanje«, zabava, smeh. Paul Hörbiger, Theo Lingen, Maria Andergast.

Esplanade kino. Danes najnovejši nemški film »Sestra Angelika«. Odlična ljubezenska drama globoke vsebine.

* Kino Union. Do petka »Bela suznja«, orientalski film, ki nam razodeva tajnosti turškega harema. — Pripravljamo senzacionalni eksotični film »Pustolovščina Tim Taylora«.

Mariborsko gledališče

Sreda, 10. Zaprtlo.

Četrtek, 11. ob 20: Trideset sekund ljubezni. Red A.

Sprememba repertoarja radi nenadne popolne ohripelosti gđ. Kraljeve se mora premiera »Ane Christie« odložiti. V četrtek se mesto nje uprizaro komedija »Trideset sekund ljubezni«. Abonma A ostane, za premiero že nabavljene vstopnice pa ostanejo v veljavi za premiero »Ane Christie«.

Radio

Četrtek, 11. aprila

Ljubljana: 7.05 Poročila; 7.15 in 12. Poročila; 12.30 Poročila; 13.02 Narodne pesmi s harmoniko; 14. Poročila; 18. RO; 18.40 Slovenščina; 19. Poročila; 19.20 Nabava surovin; 19.50 Deset minut zabave; 18.40 Deset minut zabave; 20. Jožek in Ježek; 20.40 Poročila; 22. Vesti; 22.15 RO. — Beograd: 18.30 RO; 20.40 Simf. koncerti; 22.40 Vesti. — Kratkovalovna postaja Beograd (49.18 m); 21.20 Zunanje politični pregled. — Milan: 17.15 Vokalni koncert; 22.30 in 23.20 Lahka pl. gl. — Dunaj: 18. Alt in klavir (Čajkovski). — Bukarešta: 19.15 Vok. koncert. — Strassburg: 20.40 Violončelo. — Rim: 21. Beethovenova opera »Fidelio«; 17.15 in 23.30 Pl. glasba.

TUJE POSTAJE ODDAJAJO VESTI V NEMŠČINI:

01.30: Daventry (41.49, 25.29 in 16.84 m) — 04.40 Paris Mondial (25.24 in 25.60 m). — 10.30: Zeesen (19.74 m). — 13.30: Daventry (16.86 in 25.29 m). — 19.30: Bero-münster (539.6 m). — 19.50: Strassburg (349.2 m) — 20.30: Daventry (30.96 in 49.59 m); Rim (31.13 m) — 20.36: Milan (386.6 m). — 22.15 Daventry (30.96 in 49.59 m). — 22.20: Brno (325.4 m). — 22.30 Praga (470 m). — 22.40: Budimpešta (549.5 m). — 22.45 Paris PTT (431.7 m).

ranje s »premikanjem« igralcev precej ponesrečeno ter klubu ni prineslo začelenih uspehov. Verjetno je, da bi bilo mnogo boljše, če bi tehnično vodstvo ostalo pri preizkušeni in odlični postavi osmorice, ki je prvotno nastopala ter bila že vigrana. En poraz še ne sme »potisniti« dobrega igralca na konec lestvice!

Po prvem porazu, ki ga je doživel MŠK proti ŠK Vidmarju, je MŠK zbral in strnil svoje vrste ter posegel v nadaljnjo borbo z velikim elanom in voljo. Uspeh zato tudi ni izostal. MŠK se je tako plasiral v nadaljnje tekmovanje. V zadnji tekmi, ki bo v mariborski skupini, se sreča v dveh tekmah s ŠK Vidmarjem. To srečanje bo verjetno predstavljalo višek borbe v tekmah v mariborski skupini. Zmagovalec iz tega srečanja nastopi potem v semifinalni tekmi proti Celjskemu šahovskemu klubu, ki je zmagal v celjski (B) skupini. Zmagovalec z te borbe pa nastopi nato v tekmi proti prvaku ljubljanske (C) skupine. Postavljati v tej smeri kake prognoze, bi bilo zelo preuranjeno in nevhvaležno, kajti tudi v šahovski igri so mogoča velika presenečenja; ki včasih docela prekrizajo predvidene račune. In vprav v tem je največja mikavnost v borbah na črno-belih poljih.

Ognjišče miru in demokracije v plamenih vojne

Ivo Lapajne / Bežni profili iz napredne, kmečke Danske, pomorske Norveške, industrijske Švedske

Mast, življenjski standard Danske

Danska je dežela simbolične marljivosti in nenavadnega napredka. Brez Islanda in Grenlanda meri 44.416 km² in šteje nekaj nad 3.300.000 ljudi. Tu je doma napredna živinoreja. Po zadnjem ljudskem štetju je imela Danska 3.490.000 duš ter — 3.380.000 prašičev. To primero postavljamo samo zato, da dokažemo velikanski pomen te dežele za vojno industrijo, ki uporablja velike množine masti. In ker se prašiči hitreje množe kakor ljudje, bosta skoro prišla na vsakega Danca po dva pujska. Danska prašičereja je postala velemoderna industrijska pridobitev, kjer proizvajajo prašiče kakor v Ameriki avtomobile.

Svinjska mast tvori 30% danskega izvoza. Ni čudno tedaj, da je vse življenje v deželi prepojeno z njo. Takoj za prašiči zavzemajo važno mesto krave. Vsak danski kmet ima 10 do 15 krav. Njih mleko se točno analizira in pregleda po državnih nadzornikih. Danski živinozdravniki so ljudje, ki imajo visok ugled, pa polne mošnjičke denarja. Kmečke mlekarne so izvrstno opremljene: električni hladilniki, ameriški stroji in snaga pričajo o napredku naroda.

Danski kmet in pariški aristokrat

Danska prodaja tujini izborna maslo, sama ga pa ne je. Narod se zadovolji s cenejšim margarinom. Kmečka posestva na Danskem so videti od daleč ljubko domača, bele hišice med košatimi drevesi so preproste, otroške. Kdor jih pa natančneje opazuje, vidi v njih tovarne: prašiče na tehtnici, hleve, traktorje... Stroji opravljajo tu vse, žanjejo, vežejo snope, kose, sortirajo žito. Danski kmet živi udobneje kakor pariški buržuj, v hiši ima telefon, radio, kopalnico, centralno kurjavo, sesalce za prah...

Vsa Danska je ena sama vas, razen prestolnice in večjih mest. Daleč vsakomur ležijo med žitnimi polji kmečka posestva. Danci imajo visoko šolo za gospodinjstva dela, diploma te šole pomeni vabljivo doto...

Danski kmet dela fanatično, od mladih nog do smrti. Njegovo kmečko stranko skrbe bolj cene masti kakor politična gesla. Zdaj je seveda drugače, v mirno deželo so prišle kolone čet in topov. V zraku brne letala in na tiha naselja lega skrb.

Lepote Kjevenhavna

Le redko katero evropsko mesto se more pohvaliti s tako lepo lego, kakor danska prestolnica Kjevenhaven. Posebno oni del, ki je izprožen v nemirne vode Oeresunda, ima prekrasno obalo. Ob vsej tej rivieri se vrste v zelenju prelepe vile, ki pretvajajo kraj v čarobni svet. Vso bajnost te krasote pa prekositi dvorec Kronberg, ki se dviga tam, kjer se danska obala najbolj približa Švedski. Je to biser gradbene umetnosti ter šteje med najlepše gradove na svetu. Ovekovječil je ta dvorec slavni Shakespeare, tu se je odigravala drama danskega princa Hamleta, katerega grob bi moral biti v bližini Grad Kronborg je eden redkih spominov na čase, ko je Danska delila oblast nad Evropo z Rimom...

Poleg Stockholma je Kjevenhaven najlepše mesto severa. Šteje nad 700.000 prebivalcev, ima mnogo krasnih muzejev in zbirk. »Severne Atene« so kraljica Baltskega morja.

Na Danskem je vse edinstveno, ni razlike v prebivalstvu. Dežela je v vseh niansah demokratska. Tam ni gospode, in kjer ni te, tudi ni slug...

Dežela polnočnega sonca Norveška

Pravo nasprotje Danske, kjer skoro ni gričev, je dežela fjordov, večnih snežnih ledenikov, dolgih, svetlih poletnih noči s prekrasnim zvezdnatim nebom Norveška. Obkrožena z morjem, zarežanim globoko med razdrapane gore je

Visoko na severu, kjer so se pred 10.000 leti blestele v soncu debele ploške večnega ledu, leže skandinavske države. Z njih visoke ravni so nekdanji potzeli debeli ledeniki globoko na jug, ter prekrili severnonemško ravnino do Rena, Sudetov, Poljsko do Karpatov ter velik del severnozahodne Rusije do Urala. Pod bremenom skandinavskega ledu je bilo tedaj vse sedanje Baltsko in Severno morje, pa Velikobritansko otočje do ustia Temze. In ko je v kasnejših tisočletjih gineval led in se umikal na sever, ko so ostali za njim le še sledovi kamnitih grobelj in urezanih dolin, so prišla na skandinavsko tla ljudstva, ki so za preseljevanja narodov in kasneje sili-

Norveška, polna jezer in gozdov, vodopadov in rož ter drugih plemenitih kultur zemlja, ki je mogla inspirirati Knuta Hamsuna, da je napisal najlepšo himno severni prirodi, svojega »Pana«.

Norveška meri 324.000 km², pet dvanajstina skandinavskega bloka, ter ima nekaj manj kakor tri milijone prebivalcev. Njena obala se vlečejo 3400 km v dolžino, z otoki 19.300 km ter je po svoji členovitosti ter prebivalstvu, ki ga je že davno izzvalilo morje na valove, zelo sorodna naši Dalmaciji. Ob vsem norveškem primorju se najjasneje vidi, kako zelo more morje vplivati na ljudi in njih prehrano. Vse živi od morja, od brodarstva in ribištva.

Severna Dalmacija

Kakor dalmatinska členovita obala je tudi norveška že v davni minulosti prilika za gusarstvo. Že v prvi dobi srednjega veka so Vikingi, najsmelejši pomorci Evrope, pluli tja do Grenlanda in celo do Amerike. Nasledstvo je prešlo na Norvežane, ki imajo danes relativno najštevilnejšo trgovinsko mornarico na svetu.

V maju, juniju in juliju sonce na severnem Norveškem nikoli ne zaide. Trava in cvetje poganja in cvete vso noč. Pa tudi pozimi ne poznajo megle in Norveška je pravi raj za smučarje. V nižinah, v toplem objemu fjordov in šumelih slapov, se često najde južna vegetacija. Dežela je pravi mozaik jezer in otokov, vzhodni del visoke ravni je samotni in tihi.

Norveška je najslabše naseljena država v Evropi. Vse njeno življenje je stisnjeno na obale. Demokratska zemlja ima visoko razvito socialno zakonodajo, posebno skrb posvečajo deci. Državna vera je evangeljska, v večjih mestih so tudi katoliki.

Glavno mesto, politični in kulturni center je Oslo, globoko na kraju obistoimenem fjordu. Je to nadvse živahno

la na jug ter vtisnila pečat severnozhodni Evropi.

Skandinavske države so bile doslej v glavnem poznane svetu po svojih velikih pisateljih. Švedski, danski, norveški in finski misleci so že zgodaj postali simpatije čitateljev, prevodi Björnsona, Hamsuma, Strindberga, Jacobsona, Selne Lagerlöf, Hermana Banga, Ibsena ter ostalih so globoko odjeknili v svetu. Visoka kultura ter demokratično življenje narodov na severu je bilo vse doslej stavljeno za vzor miroljubnim državam in sedanji poseg v ta kot Evrope bo sprožil živahen odmev po vsem civiliziranem svetu.

mesto, kjer pluje življenje v noč. Toda, ko odbije 12. ura, se zapro vsi lokali, noben državljan ne sme kaliti več miru.

Oslo in Oslofjord

Pomladne noči so v Oslu svetle, polne tajinstvenosti. Nad mestno panoramo leži prekrasni kraljevski dvor z velikim parkom. Mesto samo je polno modernih vil sredi bujnih parkov in cvetličnjakov. Vsako poslopje je znotraj moderno urejeno, ljudje skrbno pazijo na snago domačij. Vsak zakonski par si uredi stanovanje po svojem okusu.

Razvlečena je Norveška, seka namreč 14 vzporednikov. Razdalja od južnega konca Norveške pri Lindesnaesu do severnega rtiča je dolga kakor pot iz Ljubljane do Madrida v Španiji! Na najožjem mestu, kjer leži pristanišče Narvik je od morja do švedske meje komaj toliko, kakor iz Maribora v Ptuj. Oslofjord na jugu, kjer leži prestolnica, ima v Hortenu pristanišče hidroplanov. Tu je tudi trdnjava, predstraža Osla. Bregove fjorda tvori nizko gričevje. Pri Dröbacku je druga trdnjava na najožjem delu fjorda.

Oslo ima blizu 265.000 ljudi, Bergen 100.000, Trondhjem nekaj več kakor Maribor, največ mesto severno od tečajnega kroga, Tromsø pa 11.000 prebivalcev.

„Ja, vi elsker dette landet...“

Norvežani so veliki pacifisti. Njih rok traja komaj 48 dni Tri leta zahajajo potem obvezniki še po en mesec na vaje. Pozimi je tema, poleti ne kaže ugrabljati ljudi od poljskega dela. Toda v kratkem času vežbanja se urijo temeljito. Norvežani so priznani dobri streliči. Množe se počasi, ženijo zelo pozno, učkajo pa visoko starost. Njih narodna pesem »Ja, vi elsker dette landet...« jim je zelo pri srcu, iz dna duše ljubijo svojo domovino.

Življenje v bogatem Bergenu

Bergen je večinoma leseno mesto, ki je že večkrat pogorelo, zadnjikrat 15. januarja 1916. Nekdaj je tu gospodarila nemška Hansa, nanjo spominja še danes muzej. Razen Osla ima mesto največjo ribiško, pa trgovinsko mornarico Norveške. Večje ladje pristajajo v bližnjem Bergenu. Prištevajo ga med najlepše, najbogatejše norveško mesto. Posebno mnogo je tu dežja, trikrat več kakor v Mariboru in ljudje pravijo, da se »bergenski otrok rodi z dežnikom pod pazduho«.

Življenje na trgu v Bergenu je zgovorna slika norveškega boja za obstanek. Tu sta dva velika bazena, iz katerih pritaka in odtaka morska voda. Ribe plavajo v bazenu, kupci se drenjajo ob njem, da si nabavijo blago po svoji izberi.

Ribe zamenjajo tu našo živino. Teh se poleg masla in mleka tudi največ izvozi. Nasprotno naši goli Dalmaciji je Norveška gozdната zemlja. Pri nas je kamen glavno gradbeno sredstvo, zgoraj pa les. V etnografskem muzeju v Bergenu se človek lahko prepriča, da je les glavno kulturno sredstvo Norvežanov. Prastare, pa nove lesene hišice nudijo poseben odraz severni pokrajini.

Trondhjem je staro mesto z najstarejšo cerkvijo sv. Olafa iz 930. Je to eno najlepših gotičnih stavb na svetu. Mesto samo leži ob znožju lepih gor, ki spominjajo na naše. Še višje na sever je pomembno izhodišče za švedsko železno rudo, pristanišče Narvik, dalje večje mesto Tromsø in najvišje mesto na severu sploh, Hammerfest.

Švedska najstarejša država Evrope

Kraljevina Švedska obsega vzhodni del Skandinavije med Norveško in Finsko. Meri 448.439 km² ter ima nekaj nad 6.300.000 duš. Predhodniki današnjih Švedov so bivali tu pred 5000 leti ter so bili najstarejši evropski narod. Kot nerazdvojena celina je Švedska stara 1200 let, je tedaj najstarejša država v Evropi. Vso dobo obstanka je bila monarhija. Že v dobi Rimljanov so bili Švedi znani kot zelo marljiv, živah in kulturni narod. Tacit pozna v svojih spisih bogastvo in talent teh severnjakov, ki so še v srednjem veku kupčevali z zlatom in srebrom ter postali podjeten pomorski trgovec. Njih ladje so plule po vsem svetu, sodelovali so tudi v pohodih Vikingov. Nekaj časa so bojevali Švedi gospodarili tja do Dnepra in Carigrada.

Vzor socialnosti

Politična in kulturna zgodovina Švedov je zelo bogata. Danes država nima analfabetov, švedski kmet je izobražen kakor povprečen evropski intelektualac. Standard povprečnega Šveda je enak tako zvanemu gosposkemu življenju pri drugih narodih. Higiena naroda je na zavidi višini, šole prvorazredne. Švedi imajo najmodernejšo zakonodajo, njih povprečen delavec poseduje popoln meščanski komfort. Kopa se v lastnem kopališču, zahaja v gledališče, udeležuje se vseh kulturnih prireditev. Hlevi so najmoderneje urejeni, prestolnica Stockholm je pravi nordijski raj, opremljen z vsem potrebnim komfortom luksuznega življenja.

Švedi ne poznajo kavarn v našem smislu, cenijo čas in ga ne zapravljajo. Tudi alkoholne pijače ni dobiti ob vsakem času, nego le pri jedi. Glede na odgojo mladine je švedski narod najkulturenejši v Evropi. Bajeslovne vsote trošijo za zdravje naraščaja, posebna gimnastika skrbi za zdravo telo in uravnotežen duh.

Industrija in žitnica dežele

Na južnem Švedskem so bogata industrijska središča ter moderna pristanišča. Plodna oranica je žitnica dežele. Moderno kmetijstvo je razvito do najvišje stopnje. Pokrajina je tu najgostejša

Življenje in smrt neusojenega boljševiškega Napoleona

Kariera bivšega carskega častnika, maršala Tuhačevskega, ki je hotel reorganizirati sovjetsko vojsko

V sveti carski Rusiji je malo pred svetovno vojno študiral v plemiškem kolegiju, tam, kjer se je tedaj vzgajal tudi naš pokojni kralj Aleksander Veliki Zedinitelj, mlad ruski plemič Mihajlo Tuhačevski. Njegova plemiška rodovina je izvirala

iz pokolenja svobodnih grofov Flandrijskih.

Njegova življenjska kariera je bila že vnaprej določena: garda, visoka vojaška in morda tudi politična mesta. Toda med tem, ko se je mladi plemič klanjal visokim osebnostim, knezom, velikim knezom in samemu carju, je na skrivaj mislil na ono drugo Rusijo, vse drugačno kakor je bila v njegovem krogu. Misli je na siromašna petrograjska delavska predmestja. Njegovo prepričanje je bilo popolnoma nasprotno njegovi rodovini in družbi.

Mihajlo Tuhačevski je po končanih študijah res prišel k carski gardi, postal je podporočnik in kot poročnik se je udeležil svetovne vojne. Na fronti je bil obkoljen in je prišel v nemško ujetništvo, kjer je ostal do sklenitve miru. Tedaj se je vrnil v že boljševiško Rusijo in se takoj in iz notranjega prepričanja pridružil boljševikom. Mlad, močan, izobražen in sposoben je pričel zavzemati v sovjetski rdeči vojski vedno vidnejša mesta, dokler ni postal general in nazadnje maršal.

Njegovo ime je postalo znano tudi daleč izven mej Sovjetske zveze. Diplomati in atašeji, ki so prihajali po opravkih v rdečo Moskvo, so vedno prišli v stik s tem svojevrstnim možem, ki je bil ne samo po svoji izobrazbi, ampak že po zunanjsini tako različen od drugih vojaških boljševiških dostojanstvenikov.

Ko so se pričeli v boljševizmu cepiti duhovi, se je Tuhačevski odločil za Stalina proti Trockemu, katerega je naravnost sovražil. Toda, ko je Stalin leta 1928, vzel kmetom zemljo in jih napravil za poljedelske delavce, kar se ni zgodilo brez uporov in prelivanja kmečke krvi, se je Tuhačevski pričel odmikati od diktatorskega Gruzina. Kmetje so vendar bili steber njegove rdeče vojske in ni mu bilo vseeno, kakšno je njihovo razpoloženje. Vojska je pa bila Tuhačevskemu vse. Kot mož velike splošne in vojaške izobrazbe je hotel

napraviti iz rdečih čet resnično moderno vojsko.

Ker je Nemce sovražil, da si so kremeljski močniki z njimi tedaj paktirali, ni maral slediti nemškim organizatoričnim metodam, ampak si je prisvojil rajši ameriški način motoriziranja. O tem je napisal tudi knjigo, ki Nemcem nikakor ni bila prijazna.

naseljena, mesto Malmö, tretje največje, šteje nad 100.000 prebivalcev. Do Kjevenhavna je od tu le uro vožnje po morju...

Važni industrijski središči sta Göteborg in Helsingborg, znan po industriji galoš »Tretorn«. Göteborg je star nad 4000 let ter najstarejše mesto države. Je najpomembnejša izvozna luka Švedske, središče kulture s pomembno univerzo in nad 230.000 ljudmi.

Severno od Göteborga je pokrajina Västergötland in obala Bohusland, prepolna jezer in otokov. Tu so grobišča, stara nad 4000 let. Goeta kanal je fantastična slika Švedske. Dolg je 385 km ter po tehnični gradbi prekaša Sueški prekop. Zgrajen je bil 1832 leta. Pot po kanalu vodi vzdolž prekrasnih pejsažev. Vattersee je nenavadno prosojno jezero, z industrijo vžigalic pri Jönköpingu. Stroj vrže tu vsak dan 40.000 paketov švedskih vžigalic na dan.

Vsak četrti meščan svoj telefon

Švedska prestolnica Stockholm so severne Benetke. Indijski pesnik Tagore je cele noči presanjal v prosti naravi mesta. Stare cerkve, čiste ulice, krasne palače in spomeniki ter moderne restavracije, ne poznajo beračev. Vsak četrti Stockholmečan ima svoj telefon. Že 700 let je mesto prestolnica Švedske, zato je naravno, da ima bogate muzejske zbirke. Velika je državna opera s prekrasnim pogledom na morje, na prostornem stadionu so bile odigrane zadnje olimpijske igre pred svetovno vojno, 1912. Pravo čudo predstavlja biološki muzej vseh skandinavskih živali.

Švedska je bogata dežela lesa in železne rude v Gällivari na severu. V tem je tudi glavni spor sedanje vojne, ko je bil zaprt prevoz železa po nevtralnih tleh Norveške. Švedsko železno rudo so prevažali po železnici iz rudnikov v norveško pristanišče Narvik, od tod pa po morju v Nemčijo. Zdaj si hočejo Nemci zagotoviti pristo pot, zato njihovi ukrepi, ki so čez noč postavili stoletja mirne dežele v središče svetovnega zanimanja vojne napetosti.

Kljub temu je Tuhačevski zavzemal vedno vidnejša mesta in postal je maršal ter namestnik vrhovnega poveljnika vse rdeče vojske. Vsa sovjetska zveza je

videla v njem bodočega vojskovodjo.

Pri tem je pa Tuhačevski spoznal, da iz rdeče vojske nikoli ne bo mogel napraviti armade, kakršno si je želel, ako je ne loči od stranke. To se pravi, da morajo iz nje izginiti vojaški sovjeti in špiclji strankine politične policije GPU. Prvo je v neki meri dosegel, drugega pa ni mogel. Strankarski priskledniki, večinoma brez sposobnosti in izobrazbe, niso hoteli izgubiti svojih mest. Pričeli so gledati v maršalu svojega nasprotnika.

Medtem se je v boljševizmu vedno bolj uvažal osebni kult diktatorja Stalina. Ta je postajal bog boljševizma, ki se je vedno bolj oddaljeval od načel revolucije v smer strankarske oligarhije in diktatorjevega podrepištva. Tuhačevski je videl v tem

pričetek pogube tudi za sovjetsko vojsko.

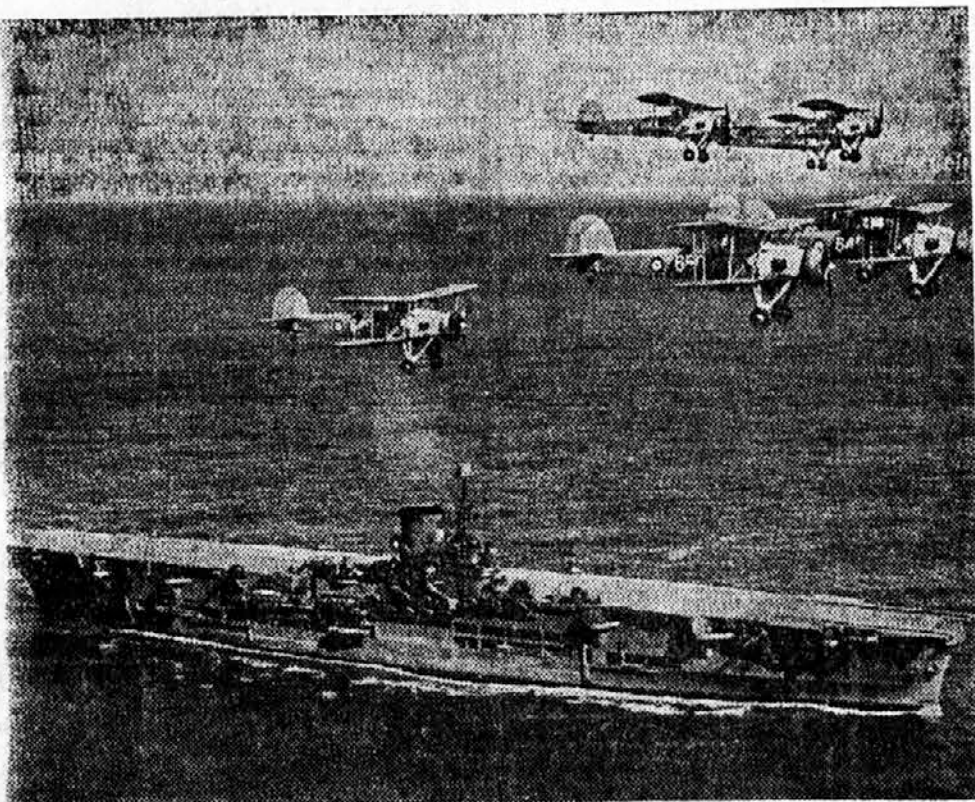
Enako kakor on, so mislili vsi najboljši in najposobnejši generali in višji častniki. Vedeli so, da bo, ako se bodo razmere dalje tako razvijale, vse njihovo prizadevanje za reorganizacijo vojske ostalo zaman. Tako pa so končno mislili tudi nešteti politični prvaki

boljševizma, pa čeprav niso bili pristaši Trockega. Po Moskvi in Leningradu so se stikale glave in šušljale: »Treba je napraviti temu razvoju konec, sicer bo konec naše revolucije in sanj o svetovni boljševizaciji.« Toda kdo naj začne? Civilisti niso imeli v rokah sredstev za tako dejanje. Tuhačevski? Oči nezadovoljnih so se obračale nanj. On edini bi lahko rešil Sovjetsko zvezo.

Tuhačevski je molčal. Morda je mislil, da čas za to še ni prišel. Ni se hotel spuščati v pustolovščine. Tako je ostal na svojem mestu tudi, ko so drugi padali drug za drugim pod krvavim terorjem Stalina in njegove GPU in napovedovali, da bo nekega dne tudi on med njimi, ako se ne bo pravočasno zganil. In vendar bi

lahko postal Napoleon boljševiške revolucije!

Ali je pripravljaval kake načrte ali ne, ni mogoče izvedeti. Dejstvo je le, da je njegov prijatelj general Jakir odšel v Nemčijo, da bi tam obiskal zdravnika-specialista. Ob tej priliki se je sešel s svojim nekdanjim učiteljem, generalom Fritschem. Reichswehr je veljala tedaj še za nasprotnico Hitlerja. Učitelj in učenec sta baje razmišljala o tem, kako bi se obe državi iznebili svojih diktatorjev s pomočjo vojske.

Angleška izvidniška letala in rušilec na straži morja

Ameriki se obetajo nove petorčice

Iz Miamijskega, znanega ameriškega kopališča poročajo, da ima država Florida izglede, prevzeti konkurenco Kanadi. 22letna Catherine Callahan se je namreč odločila, da da življenje 10 otrokom. Medicinski posnetek matere je dokazal, da pričakuje rojstvo petih novorojenčkov naenkrat. Zdravniki so v skrbeh, če se bo vseh pet neboljenčkov srečno rodilo, kajti med 57 milijoni mater se to primeri le enkrat.

Dr. Dafoc, skrbnik in nadzornik kanadskih petorčic, je zelo skeptičen.

V Miamijsko so medtem na dnevnem redu stave, kdo bo prvi posnel petorčice. Oba tamkaj izhajajoča dnevnika sta se pobrigala za pravico, kdo bo prvi objavil poročilo o porodu. Eden izmed dnevnikov je celo nakazal srečnemu očetu po 10 dolarjev priznavalnine tedensko. Drugi list nasprotno je prevzel vse stroške rojstva.

Zakaj je bila prebita Mannerheimova črta

Preboj Mannerheimove črte v teku 20 dni po ruskih četah je sprožil vprašanje,

Letna produkcija pajčevin enega pajka znaša komaj en funt.

Palačo socialnega zavarovanja zidajo v Bengasiju v Tripolisu. Pri izkopavanju temeljev so našli več starorimskih ostankov in denarja.

Nenavadno obsodbo je objavil sodnik v Filadelfiji petim mladeničem, ki so kradli avtomobile. Postavljeni pred pogoji, da gredo za kazen pet let v ječo, ali pa da morajo prav toliko let opustiti kajenje in zahajati vsak dan v cerkev, so se pobalini odločili za drugo kazen.

kakšna je potem vrednost ostalih obrambnih naprav te vrste. Razočaranje v modernih utrdbah je tedaj terjalo zaman 6.000.000 ton cementa, 700.000 m³ drv, pa 5 milijonov zavojev bodljikave žice za Siegfriedovo črto? Še večji so bili stroški in naporji za gradnjo Maginotove črte. Nemci se tolažijo, piše »Vreme«, da so bile Mannerheimove utrdbе nad zemljo, dočim so one na zahodu večinoma pod zemljo. V Karelijski morski ožini ni bilo mogoče kopati v globino 10 do 20 m, prvič zaradi granita, drugič zaradi talne vode. Prst je pa najsigurnejša obramba pred granatami, katerih razdejalna sila je s tem mnogo zmanjšana.

Kako je v „zemlji, ki ne pripada nikomur“

Med Maginotovo in Siegfriedovo utrdbeno črto je 15 km prostora, ki ne pripada nikomur. Tu postane vsako noč živahno. Vojaki utrjujejo prednje postojanke, donajajo žične ovire in drugo. Naselbine so ljudje zapustili, oba nasprotnika jih nočeta razrušiti. Mnogi predmeti, ki jih ljudje niso mogli vzeti s seboj, leže po ulicah kot znak nemoči ob priliki izpraznitve. Drugače vlada v vaseh smrtna tišina. Psi in mačke so zaradi lakote po-

ginile, kar jih je ostalo, se jih je zateklo k francoskim ali nemškim četam.

Patruljiranje v tem medprostoru vrše ponoči mladi prostovoljci, ki preiščejo teren. Ta posel je zelo nevaren, ljudje morajo biti oprezní, ker prihaja tudi nasprotnik s svoje strani. Vojaki imajo s seboj najboljša avtomatska orožja. Za signale posnemajo ptičje petje. Posebno spretni so v metanju ročnih granat in

Kmalu po vrnitvi generala Jakirja iz Nemčije je bil izdan nov razpored generalov, toda Tuhačevski še ni bil postavljen na »mrtvi tir«. To se je zgodilo potem, ko so že izginili mnogi nižji in manj pomembni, kakor je bil on. Nenadoma je bil premeščen v Saratov, kar je pomenilo degradacijo. Poslali so mu salonski voz in moral se je takoj odpeljati na svoje novo mesto, toda med potjo so nekje njegov salonski voz odklopili od brzovlaka. Obstopila ga je GPU, in veliki maršal je izginil v njenih zaporih. Kaj se je zgodilo potem, je zavito v meglo. Nekega dne je bilo izdano kratko poročilo, da je bil maršal Tuhačevski zaradi »paktiranja s sovražnikom« in »veleizdaje«

obsojen na smrt in ustreljen.

Istočasno je bil v Petrogradu ustreljen general Jakir. Padli so zadnji najboljši, res sposobni sovjetski vojskovodje in nasprotniki osebnega kulta Stalina. Lani pa je bil pred Varšavo ustreljen nemški general Fritsch. O njegovi smrti so po smrti mnogo pisali. mm je edini višji nemški častnik, ki je v sedanji vojni, vsaj doslej, padel.

Morda bo zgodovina kdaj poročala o vsem tem še več.

Luksemburška je pripravljena za vsak primer. Izdani so svarični znaki za primer evakuacije. Ljudje računajo s skorajšnjo ofenzivo na zahodu.

200.000 ton novih edinic vojne mornarice bo zgradila Francija.

Bratislavski trgovci po narodnosti. Slovaška prestolnica šteje 788 židovskih, 358 nemških, 323 slovaških, 193 čeških in 136 madžarskih trgovcev.

Raziskovalec Grenlanda Gustav Holm, je umrl v Kjevenhavnu. Mož je našel 1880 ostanke 40 eskimskih vasi na jugovzhodni obali Grenlanda. Štiri leta kasneje je naletel istotam na ostanke bivališč prastarih naseljencev ledenega otoka. Dosegel je starost 90 let.

Posebno vrsto rože so odgojili Japonci, ki so znani vrtnarji. Nje cvet je v senci bel, na soncu pa rdeč. Ponoči ali ob oblačnem vremenu dobi roža voščeno barvo. Listi so modrikasti, potem popolnoma rdeči, a končno beli kakor lilije. Čim se roža postavi na sonce, postane spet purpurno rdeča.

Demonstracijo s pajčolani so uprizorile muslimanke v perzijskem mestu Hamadanu. Nad sto žensk se je zbralo na trgu ter med vriščem pometalo pajčolane na grmado in jih sežgalo. Ali so s tem dosegle, da bodo smele razkritih obrazov okrog, ni znano.

Novo sredstvo proti zastrupitvi krvi je iznašel profesor moskovske univerze dr. Jermolajev. Je tako zvani »amargen« in deluje milijonkrat uspešneje na bakterije kakor jod.

Pri živalskem prekipcu:

— Gospod, kaj boste odšli, ne da bi kaj kupili?

— Da, da! Dve bolhi...

Poljedelstvo bomo dvignili s krediti

Pisali smo že, da je potrebna pri sanaciji našega poljedelskega gospodarstva poljedelcu pomoč, da bomo lahko dvignili pridelke. Vprašanje dviga pridelkov postaja iz dneva v dan važnejše ter zahteva tako dolgoročne kakor kratkoročne kredite. Poljedelci, predvsem srednji sloji, ki životarijo na posestvih do 5 ha zemlje, nimajo potrebnega ožodja, gnojila, semen. Zato bi bilo treba te sloje podpreti z dolgoročnimi krediti. Tako ni naredba o prodaji nepremičnin v obmejenih krajih dosegla potrebnega uspeha, ker kmetije niso dobile dolgoročnih posojil, da sanirajo in rešijo svoja gospodarstva.

Pred 5. leti je država skušala rešiti vprašanje poljedelskih kreditov z ustanovitvijo Direkcije za poljedelske kredite, vendar pa poizkus ni rodil zelenih uspehov. L. 1929. je bila ustanovljena Privilegirana agrarna banka (PAB). Gospodarski in poljedelski krogi izjavljajo,

da tudi ta zavod ni rešil zadovoljivo vprašanja poljedelskih kreditov. PAB je dajala skrajna hipotekarna posojila, ter je dobilo od 1.900.000 zadružnih gospodarstev posojila samo 21.344 gospodarstev. Od vsote za sanacijo poljedelskih gospodarstev odpade na kratkoročna posojila 224 milijonov din, na dolgoročna posojila pa 24,5 milijonov din. Vidimo torej, da tudi PAB ni imela dovolj kredita, da bi v zadostni meri kreditirala naša in to predvsem srednja poljedelska gospodarstva.

Zato je skrajni čas, da se sanira naše gospodarstvo s potrebnimi in zadostnimi kreditom. Posojila bi naj bila brezobrestna in dolgoročna, pri kratkoročnih posojilih pa naj bo ugoden način odplačevanja. Po pravilih je Narodna banka tudi dolžna dati našemu poljedelskemu gospodarstvu 25% kredita, ki ga daje vsemu našemu gospodarstvu.

Cigani so opustošili gozdove

Kakor nam pišejo iz Vanče vasi pri Rankovcih v Prekmurju so napravili cigani po gozdovih kmetom v Rankovcih, Vanči vasi in Borecih neprecenljivo škodo. Cigani so baje pozimi izsekali cele površine gozdov, ponekod so odsekali drevesa kar v višini enega in pol metra od tal. Orožniki so ugotovili, da so ci-

gani samo v omenjenih treh vaseh napravili za okoli 30.000 din škode. Največ so podrli ter spravili iz gozdov akacijevega in jesenovega drevja. Prizadeži kmeti pričakujejo, da bodo oblastva tak zločin nad našimi gozdovi trdo kaznovala.

Celje

PODALJŠANJE GLEDALIŠKE SEZONE

Narodno gledališče iz Maribora bo podaljšalo gledališko sezono v Celju do konca maja. Predstave se bodo vršile izven abonmaja. V petek, 19. t. m., bo ob 20. vprizorilo v celjskem mestnem gledališču komedijo »Trideset sekund ljubezni«. Za nedeljo, 5. maja, sta predvideni za slučaj, če bo gledališče dovolj razprodano, dve opereti in sicer ob 15 za občinstvo z dežele opereta »Cigan baron«, ob 20. pa opereta Celjana Danila Gorinška »Vse za šalo«. — Uprava Mestnega gledališča poziva abonente, da plačajo takoj zadnji obrok, ki je zapadel v plačilo že 1. aprila.

c Zaklonišča na celjski postaji. V območju celjske žel. postaje se je zgradilo 5 zaklonišč. Stiri so že popolnoma zgrajena, zadnje največje pa bo dograjeno v teku enega meseca.

c Mestna občina celjska razpisuje za potrebe svojih kmetovalcev dobavo štirih težjih travniških bran. Ponudbe je vložiti do 15. aprila pri mestnem poglavarstvu soba št. 9.

c Naknadni pregled motornih vozil v Celju bo 22. t. m. pred mestno garažo na Sp. Lanovžu in to od 10. do 11.30 za motorna vozila iz območja predstojništva mestne policije v Celju in okrajev Gornji Grad, Konjice in Smarje pri Jelšah, za okraj Celje pa od 11.30 do 13. Opozarjajo se lastniki vozil, da je to zadnji pregled v

tem polletju in se bodo lastniki, ki bi izostali, morali pregleda udeležiti v Ljubljani.

c Novi železobetonski most čez Hudinjo pri Škofjivasi je dograjen. Potrebna so še nekatera dela okrog novega mostu, da bo okolica dobila zopet čedno sliko. Ob novem mostu bodo zopet postavili obnovljen kip Janeza Nepomuka, ki je stal že preje ob starem lesenem mostu.

c Radi prometne nezgode sta se včeraj zagovarjala pred okrožnim sodiščem v Celju 32 letni sin veleposestnika in tovarnarja Josip Falter iz Jurkloštra in 33 letni stavbenik Matko Pečar iz Sevnice. Meseca avgusta lani sta blizu Rimskih Toplic trčila dva osebna avtomobila. Sodišče je radi ogrožanja javnega prometa na javni cesti obsodilo Falterja na 15 dni zapora, Pečarja pa na 500 din denarne kazni.

c Težka prometna nesreča. 30 letni občinski sluga Ivan Ribič iz Teharja se je z motorjem peljal skozi Vitanje. Privozil mu je nasproti neki osebni avtomobil, v katerega se je zaletil. Padel je z motorja in si zlomil roko, dobil pa je tudi po telesu in po glavi težke poškodbe. V nezavestnem stanju so ga oddali v celjsko bolnišnico.

c Pred okrožnim sodiščem v Celju se je včeraj zagovarjal 30 letni posestnik Karol Stant iz Rečice ob Savinji. Obtožen je bil, da je na sodišču v Sevnici pri neki razpravi lažno pričal. Obsojen je bil na 50 dni zapora.

c Divjak na Celjski koči. Včeraj opolnoči so na Celjski koči aretirali orožniki 29 letnega Franca Vaha iz Buč pri Kozjem. Mladenič se je prav divjaško obnašal in grozil ženskam z orožjem. Poslali so po orožnike, ki so vročerkveža odvedli v zapore celjskega sodišča.

Ptu

p. Pri pogajanjih za koncert Glasbene Matice iz Maribora se je spregledalo, da v sredo kino redno vprizorja svoje filme. Zato se koncert od srede, 10. aprila preloži na petek, 12. aprila.

p. Večerne kuharske tečaje bo priredila podružnica »Kola jug. sester« v Ptuj. Vabljeni so žene in dekleta. Pojasnila daje tajnica Kocmutova v Mladiki ob pol 11.

p. Ker je hodil v sosednjo vas... Vinko Jakob, 22 letni fant iz Podgorice pri Sv. Lenartu se je v soboto zvečer ponudil na Zamuškanskem vrhu. Ko se je vračal, so ga napadli neki fantje. Težko ranjenega so prepeljali v ptujsko bolnišnico.

p. Napad. Neznani suroveži so vdrli v dom posestnika Francina pri Sv. Lenartu pri Vel. Nedelji in ga s koli pobili na tla.

p. Pomanjkanje krme. Ker se je lani malo nakosilo sena in otave in je zgodaj zima zaprla pašo, je krma že mnogim pošla. Svoje skednje so že pometli. Veliko povpraševanje je po slami, katere cena je zato tudi primerno poskočila. Zaradi letošnje dolge zime mora živina stradati. Največje pomanjkanje je v Halozah in Slovenskih goricah. Kmetje komaj čakajo, da bodo lahko živino spustili na pašo.

p. Zvočni kino Ptuj predvaja danes in jutri »Dunajski zvoki«.

Ljubljana

a. Sodni telmač za angleški, francoski, italijanski, latinski in nemški jezik je odpravljal. Odon Sorli, Ljubljana, Gajeva 8-11 desno.

a. Madžarski gostje. Včeraj so prispeli v Ljubljano iz Zagreba zastopniki madžarskih tujsko-prometnih ustanov. Ogledali so si mesto in se nato odpeljali na Bled in v Bohinj. Od tam se jutri vrnejo v Ljubljano, da si ogledajo še Narodno galerijo in druge znamenitosti.

a. Združenje trgovcev v Ljubljani je imelo v Trgovskem domu občini zbor ob veliki udeležbi članstva. Predsednik g. Meden je podal poročilo o zelo plodonosnem delovanju združenja, ki stopa letos v 106. leto obstoja in je torej prva in najstarejša organizacija, ki je dala pobudo, da so se enake organizacije osnovala ne samo v Sloveniji, ampak tudi širom naše države. Tajniško poročilo je pokazalo vse težave, s katerimi se ima v današnjih razmerah boriti trgovstvo: zlasti je težka borba proti kartelom in proti delovanju Prizada, ki ne izpolnjuje svoje naloge v prid trgovstva in konsumentov in je menda samo ustanova za koristi nekaterih oseb. Na zboru je povzel besedo tudi predsednik združenja trgovcev g. Stane Vidmar, ki je priporočal složnost in disciplino med trgovci, kakor se je tako lepo pokazala na zborovanjih v Mariboru. V tajnih volitvah je bil izvoljen nov odbor z došedanjim predsednikom g. Viktorjem Medenom.

a. Pariška »Comédie Française« v Ljubljani. Člani tega najslavnejšega francoskega gledališča bodo na povratku s svoje turnee po balkanskih glavnih mestih obiskali tudi Ljubljano in priredili v soboto v operi predstavo z enodejanko in recitacijami. Za ta francoski gledališki večer je v Ljubljani veliko zanimanje, zlasti ker je med člani Comédie Française tudi nekaj filmskih igralcev in bo zdaj prilika, jih videti na odru.

a. Poglavlje o gramoznih jamah. S tem naslovom smo pred kratkim čitali pri tožbo proti odpiranju novih gramoznic, češ naj bi mestna občina nikakor ne smela dajati dovoljenj, ker s tem oškoduje tudi samo sebe pri dohodkih trošarine. Resnica je, da to škodo mestna blagajna občuti, vendar pa mestno po-

glavarstvo ne more preprečiti odlopa gramozna na ozemlju, ki je z regulacijskim osnutkom določeno kot gradbeni okoliš, ker je odkop dovolila nadrejena oblast in izdala tudi smernice, kako naj mestno poglavarstvo izdaja gradbeno dovoljenja.

a. Akademski pevski zbor se je podal na turnejo po jugu naše države. Imel bo koncerte v Sarajevu, Beogradu, Nišu in Skoplju. Turneja bo trajala teden dni.

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

Drama:

Sreda: Županova Micka, Varh.

Cetrtek: Županova Micka, Varh.

Opera:

Sreda: Figarova svatba, Gostovanje Vere Majdičeve. Znižane cene.

Cetrtek: Lucia di Lammermoor. Debut gdnice Sonje Ivančičeve in gostovanje Josipa Gostiča.

Sokolstvo

1. Mursko sokolsko okrožje ima prihodnjo nedeljo, 14. t. m. v Sokolskem domu v Ljutomeru s pričetkom ob 8. zbor načelnikov in načelnic ter vseh vaditeljev, ker se bo vršila ta dan predelava vseh prostih vaj. Udeležba strogo obvezna.

1. Lep poslovilni večer je priredil ptujski Sokol v Nar. domu svojim bratom, ki odhajajo. Vzpodbuden nagovor o pomenu je imel prof. J. a. r. c.

1. Delovni zbor prekmurskega sokolskega okrožja je bil te dni v Murski Soboti. Obnovljen je bil odbor pod predstvom br. Slavka Nišclivčerja. Zbora sta se udeležila župni prosvetar D o j c i n o v i c in župni podnačelnik H o c e v a r. V delovnem načrtu okrožja so okrožne tekme, okrožni izlet, kolesarski izlet vseh sokolskih edinic od Murske Sobotke proti tromejniku (udeležile se ga bodo tudi edinece nižje Sobotke), dne 6. maja strelske tekme, sodelovanje na proslavi 15letnice Sokola v Beltincih in skupen nastop sok. čet — najbrž v Puconcih.

Osutek znaka za Zlet mariborske Sokolske župe, ki se vrši 2., 8. in 9. VI. 1940 v Mariboru

1. Ljutomer. 6. in 7. t. m. je dramski odsek Sokola vprizoril dramo Hasanaginica v režiji S. A p i h o v e. Drama, ki stavi na igralce velike zahteve, je bila odlično izvedena. Scenarija, nove kulise, kostumi, balet, vse je povzdignilo prireditve. Glavni vlogi — Hasanaga, br. S t o p a r i n Hasanaginica — s. A p i h o v a, sta bili izredno dobro podani. Vseh ostalih vlog ni mogoče posebej omenjati, vendar so bile tudi na višku. Pomnoženi sokolski orkester, katerega vodi br. Ivo Seršen, je dosti doprinesel k odličnemu uspehu predstave. Želimose več prireditev take vrste, kjer je snov zajeta iz našega jugoslovanskega življenja. Igra se ponovi 14. t. m. popoldne.

FLORENCE RIDDELL

LJUBEZEN NA EKVATORJU

ROMAN

43

Zveri so že tik za njo, že čuti njih dih. Vsak hip bodo planile nanjo ter jo raztrgale. Toda v hipu je spoznala, da bi bila njena velika žrtev zaman. Ena izmed zveri se je odločila od trope ter se v divjih skokih poganjala za pestunjo.

Nenadoma je Glen zaslišala pretresljive krike s farne, koj nato pa več strellov. Videla je še, kako se je zrušila na tla zver in kako pestunja še vedno beži proti farmi. Nekdo ji je ta hip iztrgal iz naročja otroka. Filip! Hvala Bogu! Brian je rešen!

Med tekom se je z nogami zamotala med šop trave, zakrčila z rokami in onemoglo padla na zemljo. Kakor iz daljave je še slišala več strellov, sušenje suhe trave, zateglo zavijanje in krike...

»Glen... Glen... draga moja Glen!« Filipov glas! Močno jo je pograbil z obema rokama in dvignil s tal. Glen je polagoma izgubljala zavest; čutila je, kako se pogreza v temo... Zdelo se ji je, da je preteklo precej časa, ko je spet prišla v koč, kamor so jo bili prenesli, k zavesti. Vse naokoli je bilo čuti krike in vpitje, vmes pa jok prestrašenega otroka. Nekdo ji je z vodo močil senca. Kapljice konjaka so jo žgale na ustnicah.

Sprva ni mogla doumeti pravega smisla vsega dogodka...

»Vse je v najlepšem redu, Glen! Na varnem si... Nekaj zveri smo pobili, ostale prepodili... Izpij!«

S težavo je izpila žgočo tekočino. Zavest se ji je docela povrnila.

»Moj Bog — prišli smo v zadnjem trenutku!« ji je dejal Filip z razburjenim glasom.

»Brian?... Brian?...« je zašepetala Glen.

»Nič se mu ni zgodilo... le nekoliko prestrašen je... Pestunja je vsa iz sebe; sodim, da je dobila živčni napad.«

Glen si je pomela oči, ko da hoče zbrisati meglo, ki ji je legla na oči.

»Kaj se je prav za prav zgodilo, Filip?«

»Leži mirno. Ne muči se in nič več o tem ne misli! Dajte ji še nekoliko konjaka!«

Slišala je, kako je šel Filip na drugi konec sobe in ogovarjal jokajočega otroka.

»Pst-pst-mladi mož! Kaj se ženeš? Čemu toliko krika in vika? Pojdi-pojdi k meni!«

»Še malo; le napijte se!« je ponujal

Collin Michell Glenisoni konjaka.

Glen je pila v dolgih požirkih. Čutila je, kako se ji vračajo moči. Nekoliko se je dvignila ter se naslonila na blazino.

»Kaj se je zgodilo?« je potem znova poizvedovala.

»Divji psi,« ji je pojasnjeval Michell.

»Strašne zveri. Domačini se jih boje bolj nego vseh ostalih zveri. Nikdar še nisem slišal, da bi napadli ljudi. Planili so za vami menda zategadelj, ker ste bežala pred njimi.«

Filip je pristopil z Brianom v naročju h Gleni.

»Z Michellom sva sedela v sobi, ko je nenadoma planil k nama Jerogi, krileč z rokama kot brez uma. Pograbili smo puške in planili iz hiše, k sreči v trenutku, ko ti je bila troja zveri že tik za petami ter položaj še ni bil izgubljen. Najprej sem pomeril na zver, ki je v dolgih skokih zasledovala pestunjo, ki je z Brianom v naročju bežala proti farmi. Zadel sem; zver je padla kot kamen. Padla pa je tudi pestunja, ki se je bržčas spotaknila. Skočil sem k njej in prestregel otroka. Michell je medtem postrelil nekoliko zveri, ki so se poganjale za teboj; ostale so se obrnile ter zbežale v gozd. Brian sem odnesel domov — moj Bog — kako je fant tulil! Michell je prinesel tebe.«

»Glen... Glen... draga moja Glen!« Filipov glas... njegovo naročje in močne roke, Ne, zdaj je izvedela, da to ni bil

Filip. V polzavesti so jo varali čuti. Michell je bil torej, ki je pritekel k njej, jo dvignil ter odnesel v naročju v koč.

Filip torej ni bil! Stekel je najprej k otroku!

Domačini so se polagoma jeli vračati k delu. Pestunja je prestala napad in se zavzela za Brian, ki je še vedno vpil ves prestrašen. Filip in Michell pa sta se spravila nad whisky ter živahno komentirala pravkar preživeli dogodek.

Toda tudi Glen si je opomogla ter jela zavestno premišljevat, o napetem dogodku. Zdelo se ji je, da je zelo dolgo bežala pred smrtjo, ki ji je sledila za petami. Vse se je odigralo kot v filmu, v enem samem trenutku. Zamislila se je, kako sta Filip in Michell planila iz koč. Verjetno, da je bil Filip naglejši, kajti Michell je še vedno nekoliko vlekla za seboj pokvarjeno nogo. Silno jo je mučilo vprašanje, kaj si je neki Filip mislil, ko je opazil ženo in otroka v toliki nevarnosti. Kaj si neki misli mož, ko je postavljen pred izbiro, ali naj reši otroka ali ženo? Ali je Filip brez pomisleka stekel najprej k otroku in se zanjo sploh ni zmenil?

Za pestunjo in otrokom se je poganjala ena sama zver, dočim je njej sledila za petami cela tropa! Odganjala je te nevšečne misli. Saj je vendar docela naravno, da je treba najprej zavarovati nemočnega otroka. Glen je vendar sama hotela s svojim telesom zadržati zver!

Grad sreče...

Tujskoprometna zveza »PUTNIK« v Mariboru, glavna kolektura drž. razr. loterije

vabi tudi Vas

da preizkusite svojo srečo in nabavite srečko 40. kola državne razredne loterije.

V tem kolu bodo izžrebani dobitki v skupnem znesku din 65.000.000.—.

Žrebanje I. razreda 12. aprila 1940.

Cene srečk: cela din 200.—

polovična din 100.—

četrtinska din 50.—

Točna, hitra in diskretna postrežba!

Naročite čimprej srečko v

Grad sreče - »Putnik«

MARIBOR, TRG SVOBODE-GRAD. — TELEFON 21-22, 21-29.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par najmanjša pristojbina za te oglase le din 6.—. Družbe preklic dopisovanja in čenitovanjski oglas din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase le din 10.—. Debele tiskane besede se računalo dvojnó. Oglasni davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga se vpošlati v listu skupaj s naročilom ali se po pošti položiti na čekovni račun št. 11.400. Za vse pisarne odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znanke za 3 dni.

Razno

MODRČKI

stezniki, rokavice, nogavice, damsko perilo najceneje pri Š. Ketš-u, Stalna 1. 11406-1

PREMOG

za domačo in centralno kurjavo ter industrijo nudi premoženik Ključarovi pri Ormožu. 934-1

BRITJE 2 din
STRIŽENJE 4 din
najceneje v brivnici »Rapid« (Koštoma) sedaj Meliska 1. 1901-1

Continental

na ugodne mesečne obroke

IVAN LEGAT

Maribor, Vetrinjska ul. 30

Ljubljana, Prešernova ul. 44

HRANILNE KNJIŽICE

drž. vredn. papirje, valute prodane najbolje pri Bančno kom. zavodu, Aleksandrova 40. Kupujte pri nas srečke drž. loterije. 1918-1

PREKLIC.

Podpisani Lopič Jožef, Dol. Počehova 10, preklicujem in obžalujem vse izrečene klevete glede Senekovič Amalije kot popolnoma neresnične in lo prosim odpuščanja. Lopič Jožef. 2143-1

SLADKORNO BOLNI!

Dobavitelj sladkorne bolnice in zdravilišča Golnik priporoča diabetičarom kruh, moko in suhor. Analiza v posled. Pekarna Rakuša, Koroška c. 24. 2149-1

Posesi

STAVBENA PARCELA
v mestu, lepa, sončna lega, levi breg, na prodaj. Povprašati v ogl. odd. lista. 2002-2

LEPA SONČNA PARCELA
930 m², v Prisojni ulici (nad »Mirim«) na prodaj. Ponudbe pod »50« na ogl. odd. lista. 2118-2

4-STANOVANJSKO HIŠO
novozidano, prodam. Cena 86.000 din. Sp. Radvanjska cesta 50. Nova vas. 2140-2

NOVA HIŠA
tristanovanska, potrebno din 25.000 gotovine. Direktni kurci vprašajo: Maribor, Stritarjeva ul. 7. Dolajš. 2147-2

Prodaj

KREDENCA
se prodaja radi selitve. Jadranska ulica, Pobrežje nova hiša. 2139-4

Dipl. optik

E. PETELN

MARIBOR - GRAJSKI TRG 7

RAZNO STARO POHIŠTVO

spalnico, jedilnico, omaro za knjige, slike in druge drobnarije prodaja skladiščnik, Meliska 29. 1949-4

KOLJE

za vinograd in sadna drevesa, radiošange, krajnike, prečnike in sohe za ograje dobite v trgovini Gnilšek, Razlagova 25. 2153-4

SPORTNI VOZIČEK

prav dobro ohranjen, se zelo poceni prodaja. Meliska cesta 10, vhod iz Meljske ceste. 2154-4

Aka

želite oglaševati,
pokličite telefon:

25-67

Stanovanje

ENOSOBNO STANOVANJE
oddam s 1. majem. Galeva 4. 2135-5

DVOSOBNO STANOVANJE
se odda s 1. majem. Stalna ul. 4. 2144-5

DVOSOBNO STANOVANJE
komfortno, s kopalnico, oddam. Vprašati Klavniška ul. 5. 2146-5

TRISOBNO STANOVANJE
oddam takoj. Frankopanova ul. 11. 2148-5

Soba odda

SOBO S ŠTEDILNIKOM
oddam s 15. aprilom. Vprašati pri čevliarju Kalundru, Meliska 58. 2142-7

Službo dobi

DOBRE ZIDARJE
za omet rabi Gabrijelčič, carinarnica. 2138-9

SAMOSTOJNA KUCHARICA
z letnimi spričevali, dobra, poštena in čista, ki opravlja vsa hišna dela, se sprejme 15. aprila ali 1. maja. Zlata Brišnik, Maribor, Slovenska ul. 11. 2137-9

GOSPODINJSKO

POMOČNICO
zdravo, pošteno, ki zna samo stojno kuhati ter opravljati hišna dela za dvočlansko družino, sprejme Tomšič, Plinarjska 5. 2152-9

PLETILJA

z ročnim strojem dobi delo. Ponudbe na ogl. odd. lista pod »Pletilja«. 2155-9

Živali

DVA VOLČJA PSA

eden 7 mesecev star, drugi 2 meseca, oddam. Gostilna Sever, Tezno. 2136-18

Nogavice za spomlad

v novih barvah

Flor posebno dobre za štrapač
din 29.— 25.— 19.— 11.—.

Pralna svila trpežne nogavice za vsak dan,
dobre za pranje
din 34.— 29.— 22.— 14.—.

Umetna svila izredno tanke elegantne nogavice za promenado,
din 40.— 35.—.

Prirodna svila za razvalen okus. Najboljše,
kar moda prinaša.
din 85.— 60.— 50.— 42.—.

Otroške nogavice po vseh cenah, dolge in dokolenke

ori

C. BÜDEFELDT

MARIBOR GOSPOSKA UL. 4-6

Babič

prinaša vedno
zadnje novosti

MOŠKO PERILO

Gosposka — Slovenska ul.

kravate
pižame
rokavice
nogavice
moško
perilo
po meri

Pozor! V dveh dneh bo žrebanje!

*Žadnji čas za nakup nove srečke drž. razredne loterije, —
ki vam lahko prinese srečo in blagostanje!*

Prvo žrebanje 40. kola bo že 12. aprila t. l.

Kdor bi bil rad med srečnimi dobitniki, naj pohiti v našo hišo sreče — bančno poslovalnico

BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica 25,

kjer vam je na razpolago velika izbira srečk državne razredne loterije.

Cela srečka stane din 200.—, polovica din 100.—, četrtnina din 50.—.

BEZJAKOVE SREČKE so zadele samo v zadnjih letih sledeče dobitke oz. premije:

din 2.000.000 srečka štev. 68.326
din 1.002.000 srečka štev. 59.971
din 301.000 srečka štev. 83.526
din 301.000 srečka štev. 56.910
din 200.000 srečka štev. 34.210
din 100.000 srečka štev. 4.638

din 100.000 srečka štev. 7.336
din 100.000 srečka štev. 77.664
din 100.000 srečka štev. 77.696
din 100.000 srečka štev. 86.831
din 100.000 srečka štev. 86.834

din 80.000 srečka štev. 97.039
din 60.000 srečka štev. 83.519
din 50.000 srečka štev. 19.306
din 50.000 srečka štev. 88.152

in mnogo drugih dobitkov.

Plašče

iz balonske svile damske, moške

od din 290.—

naprej - prinaša modna trgovina

A. Hedžet

Maribor, Aleksandrova cesta 9

Damski poletni čevlji
od 120.—160.—

Jatredna priložnost!

Hotel Zamorc, Gosposka 30
Oglejte si stransko izložbo!

Za vse izolacije proti vodi in vlagi

„BETONIT“

Zahtevajte navodila pri „BETONIT“, kemični izdelki za gradbeno industrijo —
Maribor, Vojašniški trg 2 in Valvazorjeva 30

Oglašujte!

Zahvala

Vsem, ki so gospo FANI JAKLIN, hišno posestnico v Mariboru, spremili na njeni zadnji poti, izrekamo najlepšo zahvalo.

Maribor, 9. aprila 1940.

Užaloščeni sorodniki.

Sprejemamo naročnino
za knjige

Vodnikove družbe

za leto

1941

KNJIGARNA
TISKOVNE ZADRUGE
Maribor, Aleksandrova 13
Telefon 25-45

Zlato in srebro,

oriljante, zastavljalne listke
i če puino za nakup

M. Ilgerjev sin,
Maribor, Gosposka ulica 15

KINO ESPLANADE

TELEFON
25-29

Pozor, cenjeni kinoobiskovalci!

Od 12. do vključno četrta, 18. aprila 1940,

prinašamo že dolgo napovedani in tako nestrpno pričakovani monumentalni historijski velefilm

JUAREZ

posnet po resničnih dogodkih, katerega glavno vlogo igra

Paul Muni

in

Bette Davis

Film, ki predstavlja največjo senzacijo 20. stoletja in je najboljši in največji film vseh časov.

Film prikazuje v grandioznih slikah spopad dveh svetov in tragedijo Maksimilijana Habsburškega, cesarja Meksike, in njegove žene, cesarice Šarlote.

Vkljub ogromnim nabavnim stroškom ostanejo cene neizpremenjene, čeprav so bile za ta film povsod povišane.

Vsled velikega zanimanja bomo v nedeljo, dne 14. aprila, ob 11. uri dopoldne predvajali ta film v matineji, da si ga bodo mogli ogledati tudi obiskovalci iz okolice.

Tužnim srcem naznanjamo vsem znancem in sorodnikom, da je naš
dobri mož, oče, gospod

Franc Prosnik

pošt. zvanik v pokoju

včeraj, 9. aprila, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb blagopokojnega bo v četrtek, 10. aprila, ob 16.30 uri iz mestne mrtvašnice na mestno pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo brala 11. aprila, ob 7. uri zjutraj v stolni cerkvi.

Maribor, Celje, Ptuj, Središče ob Dravi, 10. aprila 1940.

Zalujoča soproga Jožefa, otroci in ostalo sorodstvo.

Japelj

FOTOATELJE

GOSPOSKA ULICA 18

Fotoamaterska dela

Moderna izdelava fotografij

Naročniki

kupujte pri naših inseren-
tah ter oglašujte!